

Sjeldne fugler i Norge i 2006

Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF)

Norges første hvitpannevarslar Lanius nubicus dukket opp på Utsira i oktober 2006. Fuglens kjønn og alder var lenge gjenstand for diskusjon, men til slutt kom alle til enighet om at det var en ettårig hunnfugl. Foto: Vegard Bunes.

Tor Audun Olsen, Bjørn Olav Tveit, Vegard Bunes & Kjell Ruud Mjølunes

Dette er årsrapport nr. 31 fra NSKF. Rapporten inneholder først og fremst funn fra 2006, men en del eldre funn fra perioden 1949 til 2005 er også inkludert.

Saksbehandling

Siden forrige rapport ble utgitt er det avholdt møter på Kvitsøy i Rogaland i oktober 2007 og en kombinert studietur og langmøte i Spania i april 2008. I løpet av disse to møtene ferdigbehandlet NSKF i overkant av 300 saker, hvorav flere eldre avventingssaker som det av ulike grunner har tatt lang tid å komme frem til en kjennelse

på. I tillegg har flere tidligere godkjente saker blitt revurdert i løpet av disse to møtene. I denne rapporten presenteres 343 saker. Dette tallet inkluderer også de sakene som har vært oppe til revurdering. De 40 sakene fra 2006 og tidligere som ikke er kommet med står av ulike grunner fremdeles på avventing.

Det relativt høye antall saker som fremdeles står på avventing skyldes nok en gang hovedsakelig mange vanskelige identifikasjonsmessige problemstillinger der komiteen trenger mer tid før vi kan avsi en kompetent kjennelse. Ca. 75 % av sakene som står på avventing dreier seg

om sædgress av underarten *rossicus* og antatte polargress. Kun et fåtall saker står nå på avventing i påvente av bedre dokumentasjon. Det er likevel på sin plass å gjenta oppfordringen til enkelte rapportører om å forbedre kvaliteten på sakene de sender inn. Fremdeles er enkelte av sakene som kommer oss i hende ufullstendige både hva gjelder belegg, beskrivelse, datointervall etc. Prøv å få med så mye informasjon som mulig i hver sak. Husk at NSKF ikke bare skal ta stilling til artstilhørighet, vi skal også prøve å komme frem til avgjørelser med tanke på både kjønn og alder, og i flere tilfeller også underartstilhørighet. I tillegg må vi ofte ta vanskelige skjønnsmessige avgjørelser på hvor mange individer som var involvert i et års forekomst. Klokkeslett og trekkretning kan således være meget relevante opplysninger. Forskjeller i drakt mellom to individer av samme art er ikke relevant med tanke på artsidentifikasjonen, men ofte helt avgjørende for individidentifikasjonen. Det er også vesentlig at den beste tilgjengelige dokumentasjonen sendes inn. I flere tilfeller viser det seg at bilder som sendes inn har for lav oppløsning.

Noen hovedtrekk fra forekomsten

I denne rapporten presenteres 245 godkjente saker fra 2006. Dette er en liten nedgang i forhold til hva vi oppnådde i 2005, men likevel et av de høyeste tallene i NSKFs historie. 42 godkjente saker fra før rapportåret 2006 er lavere enn tilsvarende i de siste års NSKF-rapporter. Dette skyldes nok delvis at fristen for innsending til 2005-rapporten ble overholdt, men likevel er det en stor mengde funn fra 2005 og tidligere som ikke er forelagt komiteen. Dette til tross for at komiteen har gått aktivt ut og purret på observatørene. Også fra 2006 savnes en rekke beskrivelser. Vi vil på det sterkeste oppfordre til at rapporteringsfristene overholdes slik at de enkelte årsrapporter blir mest mulig komplette. Kun fem henlagte saker presenteres i denne rapporten, hvilket er en kraftig reduksjon i forhold til de siste par årene. I tillegg presenteres 29 saker som av en eller annen grunn ikke er godkjent. Tre av disse dreier seg om saker som ikke lenger aksepteres etter å ha vært gjennom revurdering. NSKF understreker nok en gang at underkjente funn ikke nødvendigvis er feilbestemte fugler. Derimot er dette funn som ikke anses å være tilstrekkelig dokumentert til at de kan inngå i den offisielle norske funnstatistikken.

Hvis vi ser nærmere på den geografiske fordelingen av antall godkjente funn presentert i denne

rapporten er det som vanlig Rogaland som har flest funn tett etterfulgt av Vest-Agder. Disse to fylkene alene står for over halvparten av alle funnene i rapportåret. I likhet med fjoråret inntar Nordland tredje plassen, igjen fulgt av Vestfold. Nederst på lista ligger Svalbard & Jan Mayen og Oppland helt uten funn. Heller ikke fra havområdene er det innrapportert noen funn fra 2006. Buskerud og Aust-Agder havner også langt nede på lista med kun to godkjente funn i hver av de to fylkene.

Nye arter, underarter og hybridkombinasjoner for Norge

I denne rapporten presenteres det tre arter, én underart og én hybridkombinasjon som er nye på den norske A-listen. To av de nye artene er fra 2006, mens den siste har kommet til som følge av revurderingsprosessen. Med dette er den offisielle norske fuglelisten på 477 arter. Inkludert i denne listen er funn i kategori A-C.

De to nye artene på den norske A-listen i 2006 var hvitpannevarsler *Lanius nubicus* fra Utsira, Rogaland 2.-15. oktober og svarthetteparula *Dendroica striata* fra Reve, Rogaland 2.-12. november. Som følge av revurderingen av tidligere godkjente funn av «dvergspottesanger» *Hippolais caligata* ssp. har det blitt godkjent to funn av ramasanger *H. rama*. Disse stammer fra Forus, Rogaland 11. september 1983 og Mønstermyr, Vest-Agder 20. september 1997.

En gråstrupedykker *Podiceps grisegena* av den nordamerikanske underarten *holboellii* som ble samlet inn ved Træna i Nordland så langt tilbake i tid som 1949 har blitt godkjent som første funn av denne underarten i Norge.

I tillegg er det godkjent to hybrider mellom blåvingeand *Anas discors* og skjeand *A. clypeata*. Dette er de to første funnene av denne hybridkombinasjonen her til lands.

Andre bemerkelsesverdige forekomster

Følgende arter hadde nye bestenoteringer i 2006: Rørdrum (åtte funn), svartglente (ni funn), svartehavsmåke (ti funn), sitronerle (ni funn) og rosenvarsler (tre funn). Seks funn av kornspurv er også den høyeste årssummen i nyere tid. I tillegg tangerte rustnsnipe (tre funn av fire individer) den tidligere funnrekorden, men aldri før har fire individer blitt observert i et og samme år her i landet.

Tabell 1. Fylkesvis fordeling av godkjente funn oppsummert i denne rapporten.

Number of accepted records in this report

Fylke	< 2006	2006	Sum
Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder	0	0	0
Havområdene utenfor norskekysten N	0	0	0
Havområdene utenfor norskekysten S	0	0	0
Finnmark	3	6	9
Troms	0	3	3
Nordland	5	21	26
Nord-Trøndelag	3	5	8
Sør-Trøndelag	2	8	10
Møre og Romsdal	1	14	15
Sogn og Fjordane	0	3	3
Hordaland	1	7	8
Rogaland	9	88	97
Vest-Agder	12	45	57
Aust-Agder	0	2	2
Telemark	0	13	13
Vestfold	3	17	20
Buskerud	0	2	2
Oppland	0	0	0
Hedmark	1	2	3
Oslo og Akershus	0	3	3
Østfold	2	9	11
Totalt	42	245	287

Utover de nye årsrekordene nevnt over var forekomsten av sjeldne fugler i Norge i 2006 stort sett som forventet. Større og mindre overraskelser lot imidlertid ikke vente på seg dette året heller. Landets fjerde rødfotand og tredje ringnebbdykker er bemerkelsesverdig både i norsk og nordisk perspektiv. Tre nye funn av gulnebblire er på høyde med de beste tidligere årene, mens landets andre dverglire og tredje japanstormsvale også ble observert i løpet av rapportåret. Ellers hadde typiske sjøfugler slik som polarsvømmesnipe og sabinemåke en svak forekomst. Norges femte brakksvale og fjerde kanadalo var høydepunktene blant vaderne i et år hvor bonapartesnipe og alaskasnipe nok en gang viste en solid forekomst. En av årets største overraskelser var uten tvil Norges andre sultansanger som ble fanget på Halten, Sør-Trøndelag, kun få mil fra Sula hvor førstefunnet ble gjort i 2004.

Avslutningsvis må en solid forekomst av polarisisk av nominatunderarten *hornemanni* nevnes.

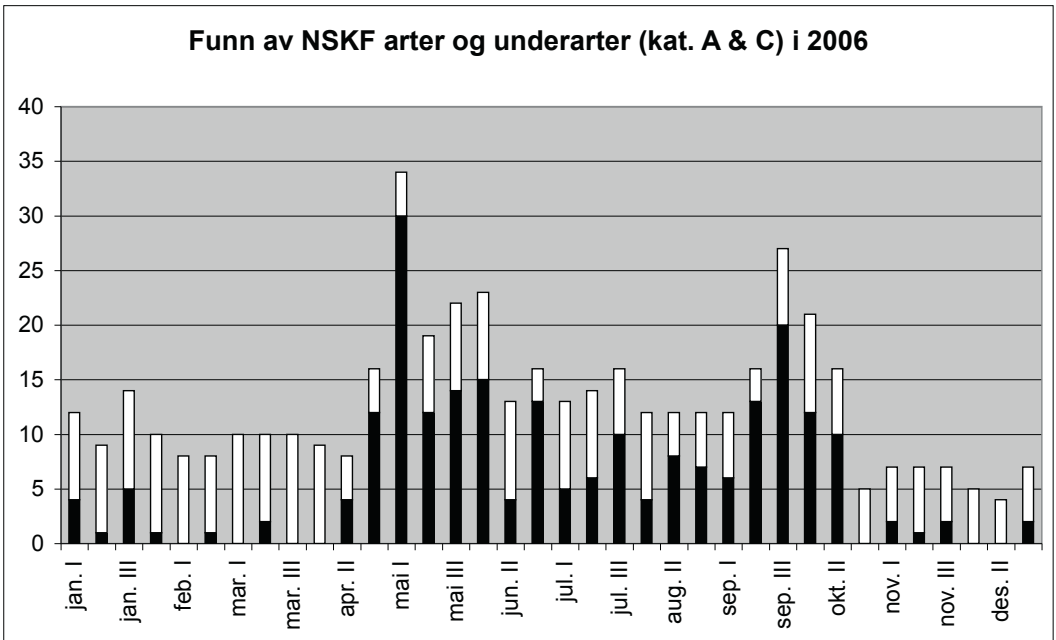
Landets andre gråhodespurv som ble fanget på Jæren midtsommers var også en stor overraskelse. Den meget uventede funndatoen var imidlertid hovedårsaken til at dette funnet har blitt plassert i kategori D.

Systematikk

NSKF følger anbefalingene fra Association of European Records and Rarities Committees - Taxonomic Advisory Committee (AERC-TAC) når det gjelder taksonomisk status. For en nærmere redegjørelse henvises det til vår nettside www.birdlife.no/nskf og AERCs nettside på www.aerc.eu.

Innleveringsfrist

Observasjoner som ønskes publisert i førstkomende NSKF-rapport må være mottatt av NSKF innen 1. februar året etter observasjonsåret. For observasjoner som sendes via LRSK er rapporteringsfristen fra LRSK til NSKF 15. februar.

Figur 1. Funn av arter og underarter (kat. A & C) på NSKFs rapporteringsliste i 2006 fordelt på tidagersperioder. Svart farge angir nye funn, mens hvit angir gjengangere og «longstayers». Merk spesielt at begynnelsen av mai var den beste perioden for ankomst av sjeldne fugler i løpet av 2006. En del av forklaringen til dette var varmebølgen som traff Sør-Norge i dette tidsrommet.

Bruk fortrinnsvis NSKFs rapporteringsskjema som du finner sammen med øvrig informasjon på komiteens hjemmeside.

Observatørnavn

Under opplistingen av observatørnavn bak godkjente funn i rapporten blir hovedobservatøren(e) navn ført opp først og uthevet med * foran navnet. Opptil fem medobservatører blir deretter listet opp i alfabetisk rekkefølge. Som hovedobservatør regnes den eller de som oppdaget og/eller identifiserte fuglen. Dersom ingen hovedobservatør er angitt i rapporten, listes alle observatørene opp i alfabetisk rekkefølge.

Råd til observatørene

Stadig flere beskrivelser og dokumentasjon sendes inn elektronisk. Dette ser NSKF på som svært positivt da komiteen jobber med å digitalisere mest mulig av materialet. Digitalisering av NSKF-sakene er både tids- og ressursbesparende, og ikke minst miljøvennlig. Ved innsending av beskrivelser er det en stor fordel om man bruker NSKFs rapporteringsskjema. Skjemaet kan lastes ned fra NSKFs nettsider. Dette forenkler rap-

portering, saksbehandling og arkivering, og er en kvalitetssikring for at beskrivelsene blir mest mulig komplette. Unngå helst å bruke skjema som er ment for rapportering til LRSK da disse i enkelte tilfeller skiller seg vesentlig fra NSKF-skjemaet. Digitale bilder i lav oppløsning kan gjerne limes inn i beskrivelsen sammen med beskrivende tekst, men vi ønsker samtidig å få inn høyt oppløselig dokumentasjon som vedlegg. Helst flere bilder der det finnes. Dette er viktig for at NSKF skal kunne gjøre en best mulig saksbehandling. Henvisning til bilder på Internett er ikke holdbart da slike linker ofte endrer adresse og da bildene ofte er av svært lav oppløsning.

NSKF ønsker å unngå samlebeskrivelser av klare separate funn. Separate funn må rapporteres individuelt. Det vil ellers være svært vanskelig for NSKF å kunne gjøre individuelle vurderinger samtidig som det fort skaper en uoversiktlig funnstatistikk. Funnomstendighetene (avstand, lysforhold o.l.) må beskrives for hvert enkelt individ. I tilfeller der rapporter sendes inn flere år etter observasjonen er gjort, bør det vedlegges kopi av feltnotater.

Komiteen setter stor pris på å få melding om eventuelle mangler ved funn som presenteres i

rapportene, slik at disse kan bli rettet opp. Feil kan imidlertid unngås dersom rapportører er nøye med å få med alle detaljer omkring observasjonsperiode, lokaliteter og andre funnomstendigheter. Vi vil derfor henstille observatører og de respektive LRSK om å ta det lille ekstra bryderiet det er å sjekke med andre observatører for å sikre at saken er fullstendig i forhold til slike detaljer før den blir oversendt NSKF. Dersom det finnes dokumentasjon av det aktuelle funnet er det observatørens jobb å sørge for at denne kommer NSKF i hende, helst sammen med resten av sakspapirene. For ringmerkede fugler kreves både ringnummer og biometri.

NSKFs sammensetning og arbeid

I løpet av tiden som har gått siden forrige rapport ble publisert har NSKF bestått av Andreas Gullberg (Akershus), Tor Audun Olsen (Rogaland), Kjell Ruud Mjøltnes (Rogaland), Kjetil Aadne Solbakken (Sør-Trøndelag) og Vegard Bunes (Vest-Agder) (sekretær). Nils Helge Lorentzen (Vest-Agder) takket for seg etter vårmøtet i 2007. Nytt medlem av komiteen fra og med høsten 2007 har vært Bjørn Olav Tveit (Oslo). Vi benytter anledningen til å takke Nils Helge for mange års innsats, samtidig som Bjørn Olav ønskes velkommen som nytt medlem.

På vår nettside www.birdlife.no/nskf finnes det meste av informasjon om NSKF, inklusive historie, arbeidsmetoder, råd og vink om hvordan man skriver en rapport, nedlastbart rapporteringsskjema, referater fra møter, med mer. Nytt av året er lanseringen av det nye rapportsystemet for fugler på www.artsobservasjoner.no/fugler. I løpet av kort tid vil det åpnes opp for direkte rapportering til NSKF gjennom dette systemet. Det vil forhåpentligvis bidra til å redusere behandlingstiden på de enkelte sakene og vi oppfordrer alle til å gjøre seg kjent med systemet allerede nå. Mer informasjon om dette kommer på våre nettsider så snart alt er på plass.

Endringer på rapporteringslisten

Fra og med 1. januar 2007 skal ikke funn av lappsanger behandles av NSKF. Videre vurdering av denne artens forekomst overlates dermed til de respektive LRSKene. For mer informasjon om begrunnelsen for denne avgjørelsen henvises det til komiteens nettsider. NSKF er imidlertid svært interessert i å få inn funn fra perioden 1989 til 2006 som ennå ikke har vært forelagt komiteen. Den fullstendige rapporteringslisten er tilgjengelig på våre nettsider.

Takksgelser

Det er stundom nødvendig å konsultere ekspertise for å sikre en best mulig bedømming av enkeltsaker. I den forbindelse takkes Per Alström, Andrea Corso, Stein Engebretsen, Frode Falkenberg, Jon Fjeldså, Martin Garner, Jørn Roger Gustad, Hans Larsson, Klaus Malling Olsen, John Martin, Jimmy Steele og Lars Svensson for verdifulle bidrag. Geir Mobakken, Tore Reinsborg og Magne Myklebust takkes for korrekturlesning og verdifulle innspill til rapporten. Frode Falkenberg takkes også for oppdatering av NSKFs nettsider.

Forklaring til presentasjonen av funn og forkortelser brukt i rapporten

I den påfølgende oversikten er oppsettet gjort i følgende system: (1) fuglens norske navn, (2) vitenskapelig navn, (3) antall funn/individer i parentes ((i) funn/individer frem til og med 1974, (ii) funn/individer i perioden fra og med 1975 utenom, (iii) rapportåret 2006), (4) eventuell årstalls- og områdebegrensning av (3), (5) eventuell hekking, (6) år, (7) fylke, (8) antall, alder, kjønn og funnomstendigheter, (9) lokalitet og kommune, (10) funndato, (11) * bak funndato angir positivt belegg, mens følgende symbol angir beleggets form (F - fotografi, V - video/filmopptak, L - lydopptak, DNA - DNA-analyse og D - drept/funnet død, om den er innsamlet og hvor den i så fall er oppbevart), (12) observatør(er), med hovedobservatør(er) nevnt først og uthevet med *, (13) utbredelsesområdet grovt angitt i parentes og (14) funnkommentarer. Ringmerkede individer markeres med forkortelsen rm.

Antall funn og individer er vurdert skjønnsmessig i de tilfeller der det kan være samme fuglen som har opptrådt på flere forskjellige lokaliteter eller det har vært mer enn ett funn av en art på samme lokalitet. NSKFs vurdering angis slik: Mulig samme fugl(er) - regnes som forskjellige individer og teller som to eller flere funn. Trolig samme fugl(er) - regnes som ett funn. Samme fugl(er) - regnes som dokumentert eller overveiende sannsynlig at det dreier seg om samme fugl og regnes som ett funn.

Aldersangivelser følger kalenderåret, 1K betyr således en fugl i sitt første kalenderår, 1K+ antyder alder ukjent (første kalenderår eller eldre), 2K+ en fugl i sitt andre kalenderår eller eldre osv. Også fjærdraktssystemet er benyttet

der dette er mer praktisk, f.eks. pull. = pullus (dununge før første fjærdrakt), juv. = juvenil (en «fornorsking»/forkorting av *juvenilis* som betyr flygedyktig ungfugl i sin første komplette fjærdrakt), subad. er forkortelse for *subadultus*, en fugl som er eldre enn *juvenil* men ennå ikke i voksen drakt og ad. = adult, forkortelse for *adultus* som betyr en voksen utfarget fugl (kan være sommer- eller vinterdrakt).

Godkjente saker *Accepted records*

Rustand *Tadorna ferruginea* (21/26, 53/92, 0)
2003 NORD-TRØNDELAG: 2K+ ♂ Vinge-Velvang, Stjørdal 1.-4.5* (F) (P. J. Schei m.fl.).

(Øst-Europa, Asia og Nord-Afrika). Denne fuglen viste kun en svak svart halsring og er derfor trolig ikke identisk med den hannen som ble sett i Steinkjer kun få dager i forveien (Olsen & Mjølunes 2007). I juni samme år ble det også observert en hunn av samme art i Levanger. Totalt tre forskjellige fugler i Nord-Trøndelag i løpet av halvannen måned på våren/forsommeren 2003 er bemerkelsesverdig. Tidligere års invasjon av antatt ville rustender til Nordvest-Europa har funnet sted på ettersommeren. Alle de tre funnene fra Nord-Trøndelag i 2003 blir likevel stående i kategori A inntil en revurdering av den samlede norske funnmassen er gjennomført. En tilsvarende gjennomgang av britiske funn konkluderte med at ingen funn fra nyere tid kunne aksepteres som spontane (Harrop 2002).

Amerikablesand *Anas americana* (1, 18, 0)
2006 ROGALAND: 2K+ ♂ Sømmevågen og Grannes, Sola 12.2-30.3* (F) (*M. Dagsland, Ø. Egeland, K.R. Mjølunes m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til Sentral-Amerika). Fuglen regnes som trolig samme som ble sett på samme lokalitet i mars-april 2005 (Olsen & Mjølunes 2007). Se også under rettelser.

Amerikakrikkand *Anas carolinensis* (0, 73, 6)
2004 HEDMARK: Ad. ♂ Horne, Stange 18.4* (F) (*T.W. Andersen, J.E. Berglihn, J.Lurås m.fl.).
2006 BUSKERUD: Ad. ♂ Fiskumvannet, Øvre

Denne amerikablesanda *Anas americana* fra Hafsfjord i Rogaland er antatt å være samme fugl som ble sett ulike steder på Jæren vinteren 2005. Foto: Kjell R. Mjølunes.

Eiker 2.-3.5* (F) (J.L. Hals m.fl.).

TELEMARK: Ad. ♂ Stråholmen og Jomfruland, Kragerø 16. og 18.5* (F) (*B. Kjellemyr, T. Holtskog, T. Landsverk).

ROGALAND: Ad. ♂ Smukkevatnet, Time 27.-28.4 (*K.R. Mjølunes, Ø. Egeland, M. Eggen m.fl.). Ad. ♂ Børaunen, Randaberg 2.5* (F) (*E.S. Nilsen, L.O. Eliassen).

MØRE OG ROMSDAL: Ad. ♂ Male, Fræna 9.-27.5* (F) (*K. Schjølberg, F. Grønningseter m.fl.).

NORD-TRØNDELAG: Ad. ♂ Gjorv, Inderøy 24.4* (F) (*B. Fuldseth, B. Nyberg).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til Sentral-Amerika). Første funn i Telemark. Forekomsten av amerikakrikkand i Norge og ellers i Europa har økt kraftig de seneste par årtier. Denne økningen er trolig reell, i den forstand at den reflekterer hyppigere besøk fra andre siden av Atlanterhavet og/eller at arten formerer seg i Europa. Noe av forklaringen ligger kanskje også i økt interesse fra publikum i forbindelse med at den amerikanske formen ble tilgodesett med artsstatus, som anerkjent i Norge fra 2002 (Mjøs 2002). Amerikakrikkand hybridiserer med krikkand når forholdene ligger til rette for det, og for å utelukke avkom fra slike konstallasjoner er det viktig å understøtte artsbestemmelsen med karakterer ut over amerikakrikkandas velkjente vertikale, hvite brystsidestolper. Draktkarakterer som kan avsløre krikkand i nær familie er først og fremst en antydning til hvit, horisontal ska-

pulærlinje (som tidvis kan være skjult, som hos krikkannd), men også smalere brystsidestolpe, mer komplett gul innramming av den grønne ansiktsmasken samt et forholdsvis stort hvitt felt bakerst på flankene, like foran den svarte borden som omkranser halepartiet.

Rødfotand *Anas rubripes* (0, 3, 1)

2006 VESTFOLD: Ad. ♂ Rosanes og Presterød-kilen, Nøtterøy og Tønsberg 1.-9.4* (F) (A.Hangård m.fl.). Ad. ♂ Rosanes, Nøtterøy 27.-31.12* (F) (*S.Hylle, A.Hangård m.fl.). NORD-TRØNDELAGE: Ad. ♂ Klingsundet, Steinkjer 21.-25.4* (F) (B.Fuldseth).

(Østlige Nord-Amerika). Fuglen fra Vestfold er samme individ som tidligere er godkjent fra samme område hvert år i perioden 2003 til 2005. Rapportåret var imidlertid første gang denne fuglen ble observert på våren, tidligere har den kun blitt sett på høsten og om vinteren. Hannen fra Steinkjer utgjør derimot et nytt funn, selv om de to funnene ikke overlapper tidsmessig. Det kan være verdt å merke seg at de to første norske funnene også ble gjort i mars-april. Antall funn av rødfotand i Norge er fremdeles lavt, men det er interessant å merke seg at den samme dominansen av vårfunn også gjenspeiles blant de andre artene av nordamerikanske gressender.

Ringand *Aythya collaris* (1, 17, 1)

2006 NORDLAND: Ad. ♂ Salvannet, Herøy 3.-5.6* (F) (*A.I.Olsen, J.Moe, C.Olsen, P.Shimmings).

(Nord-Amerika; overvintret sør til Sentral-Amerika). Den økende trenden for ringand i Norge fortsetter. I løpet av hele 1990-tallet ble det kun gjort ett funn. Etter årtusenskiftet er det derimot gjort hele syv nye funn og 2003 står som eneste år uten funn av arten etter år 2000. Fem av disse funnene dreier seg om fugler på vårtrekk. Fra tidligere år står overvintrende fugler for majoriteten av funnene. Fra våre naboland rapporteres det om funn i Danmark og ett i Sverige i 2006 (Kristensen m.fl. 2007 & Strid 2007).

Brilleand *Melanitta perspicillata* (3, 48/49, 4)

1988 SØR-TRØNDELAGE: 2 3K+ ♂ Brekstad-fjæra og Flatnesfjæra, Ørland 9.9 og 22.10 (*I.J.Øien, J.I.Ligaard, P.I.Værnesbranden m.fl.).
1989 SØR-TRØNDELAGE: 3 3K+ ♂ Flatnesfjæra, Ørland 2.9 (F.Falkenberg, C.Tiller). 2 3K+

2006 ♂ Flatnesfjæra, Ørland 11.9-7.10 (*I.J.Øien, P.I.Værnesbranden m.fl.).
ROGALAND: 2K ♂ Vik, Klepp 27.2-23.4* (F) (*K.R.Mjøltnes, Ø.Egeland m.fl.). 2K ♂ Kvassheim, Hå 29.4 (Ø.Egeland). 2K ♂ Fuglingane, Klepp 25.6 (G.Kristensen). 2K ♂ Vik, Klepp 15.10-31.12* (F) (*O.Vervik m.fl.).

VEST-AGDER: Ad. ♂ Husebybukta og Lomsebukta, Farsund 1.1-29.4* (F) (K.Olsen, K.S.Olsen, T.A.Olsen m.fl.). Ad. ♂ Husebybukta, Lomsebukta og Hanangerbukta, Farsund 1.1-1.4* (F) (K.Olsen, K.S.Olsen, T.A.Olsen m.fl.). Ad. ♂ Husebybukta og Lomsebukta, Farsund 24.9-31.12* (F) (*M.L.Pedersen, T.A.Olsen m.fl.).

SØR-TRØNDELAGE: Ad. ♂ Hoøya, Ørland 9.7 (*E.Sæter, M.Myklebust).

NORDLAND: Ad. ♂ Vefsnfjorden, Alstadhaug 27.6-16.7* (F) (*P.Shimmings, T.H. Carlsen, A.Engås m.fl.). Ad. ♂ Vefsnfjorden, Alstadhaug 28.6-16.7 (*P.Shimmings, T.H. Carlsen, A.Engås m.fl.).

(Nord-Amerika). Alle funnene fra Vest-Agder dreier seg om returnerende fugler og teller derfor ikke som nye funn. To hanner overvintret på Lista vinteren 2005/2006. Påfølgende vinter kom kun én av disse tilbake, men det er ikke mulig å si hvilken av fuglene dette var. Tilsvarende dreier alle observasjonene fra Rogaland seg om én og samme fugl. Ørlandet i Sør-Trøndelag har også tidligere huset brilleender, blant annet en hann som er godkjent fra september 1987 og 1989. En av fuglene fra 1988 og 1989 som publiseres her regnes for å være identisk med denne. De to andre fuglene regnes derimot som nye funn. Dette er første gang tre brilleender har blitt observert sammen i Norge. Forrige funn fra Ørlandet var tilbake i 1998, så fuglen fra 2006 regnes som et nytt individ. De to fuglene i Nordland ble oppdaget på samme lokalitet, men med en dags mellomrom. Disse regnes derfor som to funn snarere enn ett funn av to individer. Totalt gir dette fire nye funn i 2006 pluss to returnerende fugler.

Ringnebbdykker *Podilymbus podiceps* (0, 2, 1)

2006 ØSTFOLD: 2K+ Ovenbukta, Råde 21.5 (P.Buertange).

(Nord-Amerika). Tredje funn i Norge og første i Østfold. De to første funnene er fra Herøy i Nordland i perioden 7. mai 2000 til 14. april 2001, samt Tornesvatnet og Smukkevatnet i Rogaland i perioden 5. mai 2002 til 23. april 2003. Sistnevnte fugl hekket sammen med en dvergdykker i Smukkevatnet på Jæren og fikk frem en hybridunge

(Bunes & Solbakken 2004). Alle de tre norske funnene har altså først dukket opp i mai måned. Dessverre var årets fugl langt mindre stabil enn de to foregående og kun én heldig observatør fikk sett den før den forsvant like plutselig som den hadde dukket opp.

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena*

Individer som viste karakterene til underarten *holboellii* (1, 0, 0)

1949 NORDLAND: 2K+ Træna, Træna 28.1* (D, utstoppet Høgskolen i Nesna) (NN).

(Øst-Russland, Alaska og vestre Canada; overvintrer fra Japan og Korea via de Aleutiske øyer til vestkysten av Nord-Amerika sør til California, også langs østkysten av USA om vinteren). Fuglen ble funnet i forbindelse med gjennomgang av samlingen av utstoppede fugler ved Høgskolen i Nesna. Den var opprinnelig merket som toppdykker. Merkelappen oppgir Træna 28. januar 1949 og fuglen er trolig samlet inn her. Underarten *holboellii* skiller seg fra nominatunderarten hovedsakelig på større nebb. Sikker identifikasjon i felt er derfor ikke mulig. Det er nærliggende å tro at fuglen tilhørte bestanden som overvintrer langs østkysten av USA. Ett gammelt funn fra Skottland og hele fem fra Island (Kehoe 2006) støtter også opp om en vestlig herkomst. Det finnes dog et funn fra Sverige (SOF 2003), så det er heller ikke helt utenkelig at den norske fuglen kan ha kommet østfra.

Svarthalsdykker *Podiceps nigricollis* (3, 27/39, 3/4)

2006 VEST-AGDER: 2 2K+ Vestre Randøya, Randesund, Kristiansand 2.1* (F) (E.Wrånnes). 2K+ Havika og Kviljoødden, Farsund 11.3-1.4 (*P.Knutson, T.A.Olsen m.fl.). 2K+ Kviljoødden, Farsund 18.3-1.4 (*M.L.Pedersen, T.Bentsen, K.M.Torland).
ROGALAND: 2K+ Kolnes, Sola 11.3-8.4 (G.Kristensen m.fl.).

(Europa nord til Danmark og sørlige Sverige, Nord-Afrika, Asia og Nord-Amerika). Svarthalsdykker har vist en klart økende tendens i sin forekomst i Norge de senere årene. Det kan se ut til at arten er i ferd med å etablere seg som fast, om enn svært fåtallig hekkefugl her til lands. Den ble første gang konstatert hekkende her i 2003, da et par gjennomførte vellykket hekking i Harvelandsvatnet på Jæren (Mjølssnes m.fl. 2005). Vårobservasjoner av par har etter hvert blitt et

nesten årlig fenomen på tradisjonelle rasteplasser for hornedykker på Østlandet, noe som kan være et tegn på at de er på vei til hekkeplasser et eller annet sted i det østnorske innlandet. Årets vinterfunn fra Sørvestlandet danner en ny trend. Kan det tenkes at det eksisterer en hittil ukjent overvintringsbestand i disse områdene? I den sammenheng må det nevnes at en av fuglene fra Lista i mars/april regnes som trolig samme som den som ble observert på Kviljosanden 20.-21. november 2005, altså definitivt en overvinrende fugl. Identifikasjon i forhold til hornedykker kan by på utfordringer når fuglene ikke er i prakttdrakt. Ved slike funn er det derfor fremdeles nødvendig med dokumentasjon eller grundig beskrivelse, og identifikasjonen må ha støtte i flest mulig kjennetegn, fortrinnsvis nebbfarge, nebbstruktur, hodeprofil og formen på grenselinjen mellom mørkt og lyst på hodesidene.

Svartbrynalbatross *Thalassarche melanophris* (2, 12, 1)

2006 ROGALAND: Subad. Pedleneset, Utsira 8.10 (*Ø.Syvertsen, F.M.Jacobsen, S.Jacobsen).

(Havområder sørlige halvkule). Til tross for at denne fuglen trakk forbi relativt nært land midt i den fuglekikermessig tett befolkede høstferieuka var det kun tre heldige observatører som fikk nyte synet av den. De aller fleste tidligere funn av arten i norske havområder dreier seg om voksne fugler, og det er mistanke om at samme individ kan være involvert i flere av funnene. Fuglen fra Utsira i 2006 viste draktkarakterer som er sammenfallende med en yngre subadult fugl og er i så måte definitivt ett nytt individ i norsk sammenheng. Forrige observasjon av en subadult svartbrynalbatross i Norge stammer fra Vestfjorden, Nordland i juni 2002 (Bunes & Solbakken 2004).

Gulnebblire *Calonectris diomedea* (0, 21/23, 3)

2003 VEST-AGDER: 1K+ Brekneholmen, Farsund 30.9 (T.B.Vestøl).

2006 TELEMARK: 1K+ Langesundstangen, Bamble 3.9 (V.Heibo).
ROGALAND: 1K+ Hårr, Hå 19.9 (K.R. Mjølssnes). 1K+ Hårr, Hå 19.9 (*K.R.Mjølssnes, Ø.Egeland).

(Middelhavet (*diomedea*) og øyer i den østlige delen av Atlanterhavet sør for 40°N (*borealis*). Utenom hekkesesongen regelmessig nord til Biscaya og den britiske vestkysten). Første funn

Norges første gråstrupedykker *Podiceps grisegena* av underarten *holboellii* ble samlet inn ved Træna i Nordland så langt tilbake i tid som januar 1949. Underarten *holboellii* skiller seg fra nominatunderarten hovedsakelig på biometriske mål, der et større nebb er det mest fremtredende. Foto: Atle Ivar Olsen.

i Rogaland. Nesten alle de norske funnene av gulnebbliere er fra Skagerrakkysten, og det har lenge vært forventet at arten også skulle dukke opp i Rogaland. Gulnebbliere har tradisjonelt vært inndelt i tre underarter: nominatformen *diomedea* (Middelhavet), *borealis* (Azorene, Madeira, Kanariøyene, m.v.) og *edwardsii* (Kapp Verde). Sistnevnte er allerede tilgodesett med artsstatus og navnet kappverdelire *Calonectris edwardsii* (Snow m.fl. 1998), men nyere forskning indikerer at også nominatformen og *borealis* er genetisk (Randi m.fl. 1989, Heidrich m.fl. 1998), vokalt (Bretagnolle & Lequette 1990) og morfologisk (Granadeiro 1993, Gutiérrez 1998) distinkte i så stor grad at de fortjener status som ulike arter. Et dokumentert funn av *diomedea* i Sverige (Erterius 2005, Strid 2006) viser at man ikke kan ta for gitt at det kun er den nærmere hekkende formen *borealis* som kan dukke opp hos oss. Feltkriteriene for å skille de to er fremdeles under utredning, men den nøyaktige utbredelsen av hvitt på undersiden av hver enkelt håndsvingfjær (Howell & Patteson 2008) er blant det viktigste å notere seg, og helst

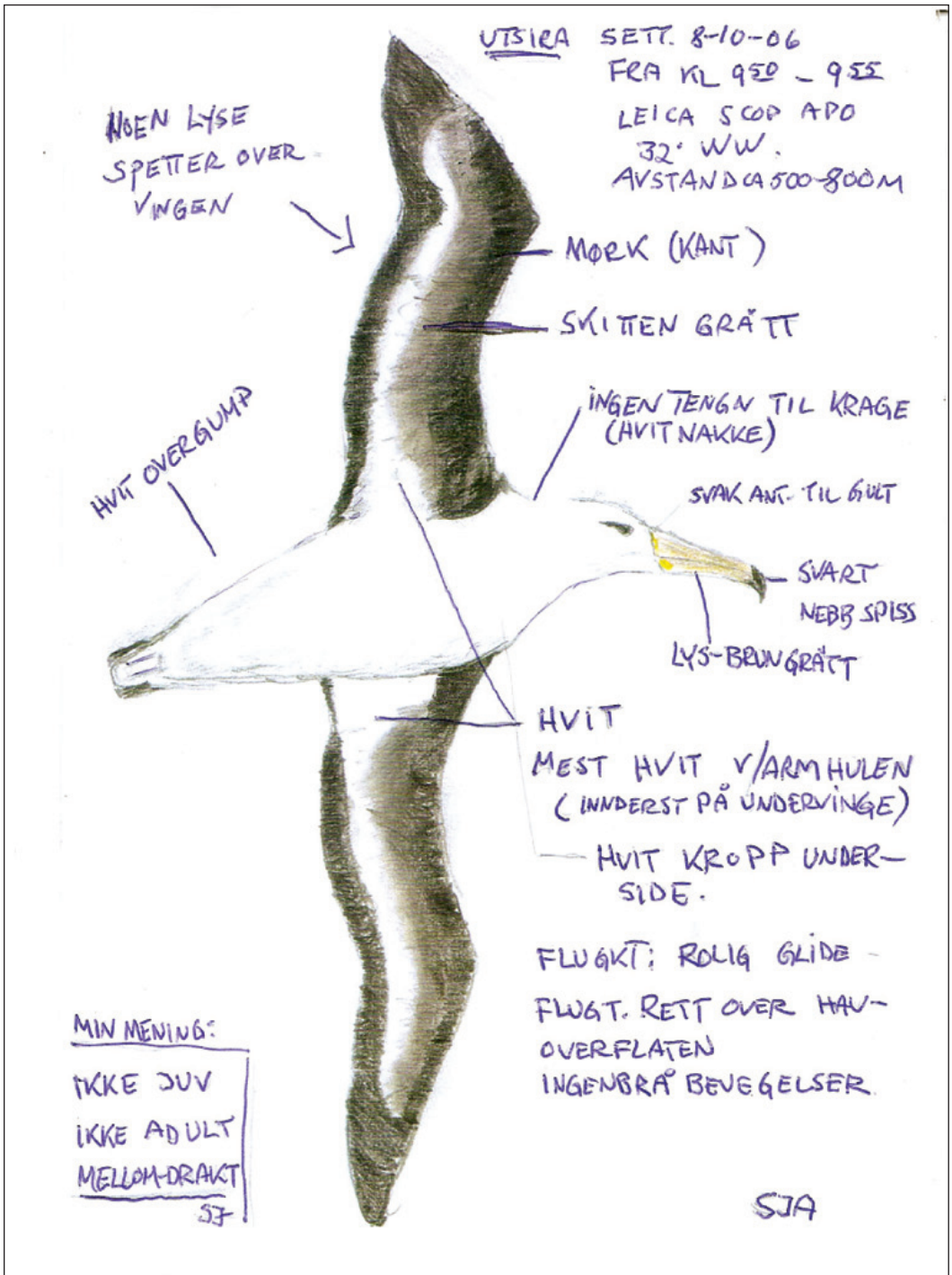
få godt dokumentert. Fotodokumentasjon av gulnebbliere i felt er krevende, men kan i fremtiden vise seg å bli svært så verdifullt!

Dverglire *Puffinus assimilis* (0, 1, 1)

Individer som viste karakterene til underarten *baroli*

2006 VESTFOLD: 2K+ Karlsvika, Tønsberg 21.6 (*A.Hangård, S.Eide).

(Azorene, Madeira og Kanariøyene; utenom hekketiden i nærliggende havområder). Kun andre funn av denne arten i Norge. Det første ble gjort ved Ravnén, Larvik 15. juli 1998 (Mjøs & Solbakken 2001). Likhetsstrekkene mellom de to funnene er således påfallende både geografisk og sesongmessig. Fra øvrige Norden finnes det kun ett dansk funn (netfugl.dk 2008), mens Storbritannia har 63 funn til og med 2006 (Fraser m.fl. 2007). Begge de norske funnene kan henføres til underarten *baroli*. Den taksonomiske statusen til dverglirekomplekset har vært gjenstand for

Sjøfugler er ofte vanskelig å få dokumentert skikkelig med foto. En god skisse kan derfor være til stor nytte. Her svartbrynalbatross *Thalassarche melanophris* fra Utsira oktober 2006. Skisse: Svein Jacobsen.

atskillig diskusjon de senere år. Den britiske taksonomiske komiteen (BOURC TSC) skilte i 2005 *baroli* og underarten *boydi* fra Kapp Verde ut som en egen polytypisk art. AERC har imidlertid ikke tatt stilling til dette spørsmålet ennå og inntil videre betrakter NSKF derfor *baroli* som en underart av *Puffinus assimilis*. For utfyllende informasjon om identifikasjon, utbredelse og slektskap mellom de mange artene og/eller underartene av dverglire kan Onley & Scofield (2007) anbefales.

Japanstormsvale *Oceanodroma monorhis* (0, 2, 1)

2006 NORDLAND: 2K+ rm. Hernyken, Røst 13.8* (F, DNA) (T.Anker-Nilssen, T.Aarvak, H.C.Aass, T.B.Lande).

(Nordvestlige Stillehavet; overvintrer i tropiske deler av Stillehavet og Det indiske hav). Første funn utenom Revekaien på Jæren. Her har to fugler blitt ringmerket hhv. i 1996 og 1997. Fuglen fra 1997 ble senere kontrollert samme sted to ganger i 2000 og én gang i 2003. Som tilfellet var ved de to første funnene ble også fuglen fra Røst fanget inn i forbindelse med nattlig fangst av hav- og stormsvale. Årets funn fra Hernyken er ekstra spennende siden dette er Norges største koloni av begge de forannevnte artene. Japanstormsvala hadde til alt overmål en velutviklet rugeflekk. De etter hvert mange funnene av arten i Nord-Atlanteren har lenge forårsaket spekulasjoner om arten kan hekke her. Årets funn fra Røst gir absolutt denne teorien mer vind i seilene. Funnet omtales for øvrig også kort av Eggen (2007a).

Rørdrum *Botaurus stellaris* (23/25, 57, 8)

2005 ØSTFOLD: 2K+ Sandbrekke, Kirkøy, Hvaler 13.-23.3* (F) (*D.Thorenfeldt, T.A. Andersen, J.R.Asbjørnsen, P.-A.Johansen, M.Pettersen m.fl.).

2006 ØSTFOLD: 2K+ ♂ sy. Rokkevannet, Halden 26.4-3.6 (M.Olsen m.fl.).

AKERSHUS: 2K+ Snekkervika, Rælingen 18.-19.5* (F) (*J.Ødegård m.fl.).

VEST-AGDER: 2K+ Slevdalsvann, Farsund 8.1 (G.Gundersen). 2K+ Harkmark, Mandal 30.1 (H.Borgenvik). 2K+ Prestvann, Brastadvann og Helvik, Farsund 31.1-10.3* (funnet død siste dato) (F) (*K.Olsen, V.Bunes, G. Gundersen, T.A.Olsen m.fl.).

ROGALAND: 2K+ Skjæveland, Sandnes 10.1* (F) (G.Lillebø m.fl.). 2K+ Smukkevatnet, Time 23.1 & 5.3 (O.Undheim). 2K+ Horpestadosen, Klepp 27.1-5.2* (F) (*M. Eggen, E.Chapman, H.Eggen, M.Kersbergen

m.fl.).

HORDALAND: 2K+ Onarheim, Tysnes 17.4* (F) (P.F.Kristiansen).

(Europa nord til Danmark og sørlige Sverige og videre østover gjennom Asia til Stillehavet). De to funnene fra Lista regnes som samme fugl og teller kun som ett funn i statistikken. Totalt sett kommer man da opp i åtte funn i løpet av 2006, hvilket er ny rekord. De tidligere rekordårene 2002 og 2003 hadde begge syv funn av arten. Med flere gode år etter tusenårsskiftet ser det endelig ut til at rørdrummen har fått et lenge etterlyst oppsving i forekomsten her til lands. På tross av dette er fuglen fra Rokkevannet kun den fjerde syngende gjennom tidene. Alle funnene av syngende fugler er gjort i lavlandet rundt Oslofjorden. Vinterfunnene står fremdeles for en stor del av den totale funnmassen, og på denne årstiden er det Sørvestlandet som har en overvekt av funnene. Årsaken til at rørdrummen ikke har etablert seg som hekkefugl i Norge er nok de kalde vintrene. Selv på Sørvestlandet blir vinteren ofte for streng, noe som vises på årets forekomst. Fuglen på Lista ble funnet død på den siste datoen, mens fuglen fra Sandnes ble tatt hånd om i utmattet tilstand. Også denne bukket under noen dager senere. At det ikke er bare-bare å være rørdrum i Norge understrekes også av funnet fra Hordaland. Denne fuglen hadde klart seg gjennom vinteren, men møtte sin skjebne i form av en ål! Denne utrolige historien og mer om årets rekordforekomst skildres av Eggen (2007b).

Nattheigre *Nycticorax nycticorax* (4, 9, 1)

2006 ROGALAND: 1K Nes, Skjoldastraumen, Tysvær 26. og 28.12* (F) (K.I.Stokkvik).

(Sør-Europa, Nord-Afrika, Asia og Amerika; europeiske fugler overvintrer hovedsakelig i Afrika sør for Sahara). Første funn av arten siden 1997 da en fugl ble funnet død på Jan Mayen (Mjøltnes m.fl. 2005). For å finne forrige funn fra fastlandet må vi helt tilbake til rekordåret 1989 (tre funn). Fuglen fra Tysvær er kun det tredje funnet av en ungfugl. De resterende 11 funnene dreier seg alle om eldre fugler fra våren/forsommeren. Desember er i utgangspunktet en svært uventet måned for å påtreffe denne trekkfuglen på nordligere breddegrader. Det finnes forvillede populasjoner av nattheigre i England (Holling m.fl. 2007) og Nord-Tyskland og det er ikke mulig å utelukke at årets romjulsfugl stammer fra disse bestandene. Et desemberfunn fra Danmark i 2005 ble plassert i kategori E siden den fuglen

etter alt og dømme stammet fra fangenskap (Amstrup m.fl. 2006). På den annen side viste en 2K-fugl som ble skutt i England i primo januar 1980 å være ringmerket som reirunge i Odessa i Ukraina året i forveien (Gantlett m.fl. 2002). Det er ingenting konkret som taler for at fuglen fra Tysvær ikke er av vill avstamning og funnet plasseres derfor i kategori A.

Silkehegre *Egretta garzetta* (1, 45/47, 5)

- 2006 VESTFOLD: 2K+ Skisakerkilen og Klåstadkilen, Larvik 26.6-17.7* (F) (H.Hegglund m.fl.).
 VEST-AGDER: 2K+ Nesheimvann og Verevågen, Farsund 15.5* (F) (*T.R.Stølen, H.Eggen, G.Gundersen m.fl.). 2K+ Straumen og Kjørrefjord, Farsund 28.5-11.6* (F) (*O.Vervik, V.Bunes, Ø.W.Johannessen, T.A.Olsen m.fl.). 2K+ Kråkenesvann og Lundevågen, Farsund 3.-6.8* (F) *T.E.Høgås, V.Bunes, H.Gabrielsen m.fl.).
 ROGALAND: 2K+ Veldetun, Karmøy 8.-9.6* (F) (*H.A.Gustavsen, F.Steinkjellå). 2K+ Orreosen, Klepp 12.-26.7* (F) (*F.Kræmer, L.O.Eliassen m.fl.).

(Europa nord til England, Nord-Afrika, Asia og Australia). En forekomst omtrent som forventet sett i lys av funnmaterialet fra de siste årene. Hvor mange individer som var involvert i årets forekomst på Sørvestlandet er vanskelig å bedømme. Komiteen har vurdert julifunnet fra Jæren og augustfunnet fra Lista til å være sannsynlig samme fugl. Øvrige funn vurderes skjønsmessig å dreie seg om ulike individer slik at summen for 2006 blir totalt fem fugler.

Egretthege *Ardea alba* (1, 93/95, 5)

- 2002 FINNMARK: 2K+ Aigirvatnet, Porsanger 19.-20.5 (T.Aarvak, I.J.Øien m.fl.).
 2006 TELEMAR: 2K+ Semsøyene, Notodden 19.4* (F) (*A.Landsverk, L.B.Holtan, J.Myromslien, O.Nordsteien, J.G.Thorsen).
 VEST-AGDER: 2K+ Kigevannet, Ronekilen & Søylekilen, Mandal 13.-19.5* (F) (T.Bentzen, R.Jåbekk m.fl.).
 ROGALAND: 2K+ Lonavatnet, Sandnes 25.-29.4* (F) (L.O.Eliassen, K.R.Mjølunes m.fl.). 2K+ Svanes, Eigersund 30.6 (G.B.Krone).
 NORDLAND: 2K+ Røstlandet, Røst 10.5* (F) (S.Baines).

(Nesten kosmopolitisk; svært lokal utbredelse i Europa, men har spredt seg mot nord blant annet til Nederland). Som for silkehegre en forekomst

på linje med de siste årene. Alle funnene er vel spredt både geografisk og tidsmessig, og regnes som ulike fugler. Fra våre to nordligste fylker er det kun gjort fem tidligere funn, inkludert første funnet fra Møkkelandsvannet ved Harstad 13.-14. juni 1970. NSKF regner det derfor som overveiende sannsynlig at fuglen fra Porsanger i 2002 er identisk med fuglen som ble observert ved Vardø 5. juni samme år (Bunes & Solbakken 2004). Rekordåret 2002 blir dermed stående med ni funn av arten.

Stork *Ciconia ciconia* (17/18 (etter 1920), 89/99, 1)

- 1998 VEST-AGDER: 2K+ Aurebekk, Mandal 19.-20.6* (F) (J.Torland).
 2004 VESTFOLD: 2K+ Karljohansvern, Horten 26.5 (T.Korsgård).
 2005 HORDALAND: 2K+ Osøyro, Os 30.4 (G.Undertun).
 2006 VEST-AGDER: 2K+ Jåbekk, Mandal 18.-24.10* (F) (F.Jørgensen, K.M.Torland m.fl.).
 SOGN OG FJORDANE: 2K+ Bjordal, Høyanger 26.-27.10* (F) (B.Bjordal).
 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Vигра og Giske, Giske 28.10-31.12* (F) (E.Grønningseter, F.Grønningseter m.fl.).

(Eurasia, Nordvest- og Sør-Afrika; overvintrer i Afrika). Alle funnene fra 2006 dreier seg om en og samme fugl på trekk nordover. Funnrekken dokumenterer hvor raskt en fugl av denne størrelse kan bevege seg over store avstander. Årets fugl utgjør også en interessant parallell til den fuglen som ble observert i Os og Samnanger i Hordaland 12. og 13. oktober 1999 før den slo seg ned på Herøy i Møre og Romsdal fra 15. oktober til den ble tatt hånd om 21. desember samme år (Bunes & Solbakken 2002). Fuglen fra Mandal i 1998 regnes som trolig samme som ble sett i Søgne 12. juni samme år (Høyland m.fl. 2001). Sett i lys av den mobile fuglen fra 2006 er det mulig at det var samme fugl som senere ble sett i Møre og Romsdal og Hordaland i juni samme år. Inntil videre regnes imidlertid disse kun som mulig samme og teller dermed som separate funn. At flere fugler kan opptre samtidig i samme landsdel dokumenteres av fuglen fra Os i Hordaland 30. april 2005. Denne ble sett på ettermiddagen samme dag som en fugl ble fotografert ved Arendal i Aust-Agder. I dagene før og etter ble det også observert stork både i Vest-Agder og Rogaland (Olsen & Mjølunes 2007). Os-fuglen regnes derfor som et nytt funn, for øvrig i likhet med fuglen fra Vestfold i 2004.

*Kuldeperioder om vinteren gir ofte de beste mulighetene til å få sett rørdrum *Botaurus stellaris* i Norge, slik som denne fra Lista i februar 2006. Foto: Gunnar Gundersen.*

*Stork *Ciconia ciconia* i ruskete vær på Møre senhøsten 2006. Selv om fuglen holdt seg langt ut over vinteren er det tvilsomt om den overlevde helt frem til våren. Foto: Frank Grønningsæter.*

Svartglente *Milvus migrans* (4, 51/52, 9)

- 2002 VESTFOLD: 1K Føymlandstoppen, Nøtterøy 6.10 (A.Hangård).
- 2004 VEST-AGDER: 2K+ Brennevinsmyra, Mandal 18.-24.8* (F) (G.Gundersen m.fl.).
- 2006 ØSTFOLD: 2K Løkkeberg, Halden 4.6* (F) (*T.Olsen, K.Olsen, M.Olsen).
 VESTFOLD: 2K+ Gjennestadvannet, Stokke 1.6* (F) (*H.Heggland, K.S.Horn). 2K+ Klåstadkilen, Larvik 25.7 (H.Heggland).
 TELEMARK: 2K+ Barfodkollen, Langesund, Bamble 22.8 (V.Heibo). 1K Langesundstangen, Bamble 5.10 (V.Heibo, J.E.Tangen).
 VEST-AGDER: 2K+ Brennevinsmyra, Mandal 5.-6.5* (F) (F.Jørgensen m.fl.).
 ROGALAND: 3K+ div. lok. Jæren, Hå og Klepp 4.5* (F) (*F.Kræmer, H.Hveding, M.Kersbergen).
 HORDALAND: 1K+ Skogsøy, Øygarden 17.9 (*A.T.Mjøs, M.Fredriksen).
 FINNMARK: 2K+ Magerøya, Nordkapp 22.5* (F) (M.Harrison).

(Nesten hele Eurasia, Afrika og Australia; de fleste europeiske fugler overvintrer i Afrika sør for Sahara). Med hele ni funn står 2006 som et definitivt rekordår for svartglente. Fra før har 1989 og 1997 vært de beste årene, begge med fem funn. Fuglen på Skogsøy var første funn i Hordaland, men funnmønsteret følger ellers stort sett kjente baner. Nok et funn fra Finnmark er likevel verdt å merke seg. Svartglente har tidligere vært blant de artene som har hatt høyest andel underkjente funn. Av årets ni funn var hele fem solid dokumentert med foto. Foto av fuglene på Jæren og i Mandal i begynnelsen av mai viste forskjeller i fjærdrakten og det dreide seg således om to ulike fugler.

Glente *Milvus milvus* (9 (etter 1900), 125/126, 8)

- 2006 ØSTFOLD: 2K+ Rolvsøy, Fredrikstad 1.5 (B.K.Frostad).
 VESTFOLD: 2K+ Borrevannet, Horten 1.5* (F) (*T.Nielsen, S.Eide).
 TELEMARK: 2K+ Langesund, Bamble 11.4 (V.Heibo).
 VEST-AGDER: 2K+ Lista fyr, Farsund 28.4 (H.Eggen). 2K+ Jølleheia, Farsund 15.5 (K.Olsen).
 ROGALAND: 2K+ Bjårvatnet, Hå 24.4* (F) (K.R.Mjølshnes). 2K+ Smukkevatnet, Time 24.5 (K.R.Mjølshnes).
 NORDLAND: 2K+ Laukvik havn, Vågan 19.5 (F.Sortland).

(Europa nord til Danmark og sørlige Sverige). Første funn i Nordland. Det ble meldt om et betydelig antall observasjoner av glente i 2006.

Egretthegre *Ardea alba* viste en gjennomsnittlig forekomst i Norge i 2006. Her en fugl fra Lonavatnet, Rogaland i april. Foto: Kjell R. Mjølshnes.

Flere av disse er fortsatt ikke innsendt til NSKF. Med åtte godkjente funn vil 2006 ligge omtrent på normalen for de siste årene. Tross en mulig underrapportering av arten viser statistikken at glente er blitt reelt vanligere i Norge de siste årene. En betydelig andel av de norske funnene gjelder trolig overskytere fra Sør-Sverige hvor det finnes en solid hekkebestand. Det er en viss mulighet for at enkelte av observasjonene omfatter samme individ, men NSKF har valgt å vurdere samtlige som separate funn. Legg ellers merke til at antall funn fra tidligere år er nedjustert med én i forhold til tidligere på grunn av feil i Olsen & Mjølshnes (2007).

Steppehauk *Circus macrourus* (22, 39, 3)

- 2006 VESTFOLD: 2K Borrevannet, Horten 6.5 (*B.O.Tveit, H.Johansen, Ø.Mortensen m.fl.).
 AUST-AGDER: 2K Løddesøl, Arendal 27.4 (F) (T.A.Johannessen, R.Skåland).
 VEST-AGDER: 1K div. lok. Lista, Farsund 17.-25.9* (F) (*Ø.W.Johannessen, V.Bunes, J.Nystrøm, T.A.Olsen, Ø.Syvvertsen m.fl.).

(Steppeområder fra Svartehavet og videre østover til Sentral-Asia; overvintrer hovedsakelig i Midtøsten, India samt Afrika sør for Sahara). Første funn i Aust-Agder. Fuglen i Aust-Agder ble først antatt å være en myrhauk, men gode bilder avslørte dens rette identitet i ettertid. De to andre funnene er nokså klassiske i forhold til lokalitet og tid. En total funnmengde på tre individer i 2006 er midt på treet for arten og et godt stykke bak årsbeste på åtte individer fra 1999.

Enghauk *Circus pygargus* (2, 47, 4)

2006 ØSTFOLD: 3K+ ♀ Berg, Råde 18.-20.5* (F) (*P.A.Johansen, I.M.Eriksen, K.Johannessen m.fl.).
 VESTFOLD: 2K Sem kirke, Tønsberg 20.5 (*R.Olsen, S.Andersen, M.Ottal).
 VEST-AGDER: 3K+ ♀ Slevdalsvann, Farsund 7.5* (F) (*H.Eggen, G.Gundersen, T.Bentsen, K.M.Torland)
 ROGALAND: 3K+ ♂ Refsnes, Hå 5.5 (*Ø. Egeland, K.R.Mjølshes).

(Europa nord til Danmark og SØ-Sverige og videre østover til Sentral-Asia; overvintrer i Sør-Asia og Afrika sør for Sahara). Et brukbart år for arten. Funnene fra 2006 viser et klassisk funnmønster hvor samtlige er fra mai måned, og fordeler seg gjennom kystfylkene fra svenskegrensa til Rogaland.

Ubestemt steppe-/enghauk *Circus macrourus/pygargus* (0, 29, 0)

2004 VEST-AGDER: 2K ♂ Tjørvemarka og Lista fyr, Farsund 20.-23.5* (F) (*E.Gates, C.Sunding, M.Gaathaug, K.Hansen m.fl.).

Fuglen er rapportert som steppehauk, men innsendte videoklipp viser et mytemønster som er best forenlig med enghauk. Sikker identifikasjon er imidlertid ikke mulig ut fra foreliggende dokumentasjon. For å gjøre identifikasjon av kjerrhaukene enda vanskeligere finnes det også en liten mulighet for at hybrider mellom steppehauk og enghauk kan dukke opp her til lands. For mer om dette, se Forsman & Peltomäki (2007).

Aftenfalk *Falco vespertinus* (16, 125/127, 6)

2006 VESTFOLD: 2K ♂ Sem kirke, Tønsberg 24.5 (R.Olsen). 3K+ ♂ Jåberg, Sandefjord 20.9 (H.Johansson).
 VEST-AGDER: 2K Stavemarka, Farsund 6.5 (J.M.Abrahamsen). 2K Kviljo, Farsund 6.5 (*T.E.Høgsås, H.Gabrielsen). 1K Hellemyra, Farsund 17.9 (*M.Eggen, H.Eggen, E.S.Nilsen). 1K Jølle, Farsund 25.9 (J.M.Abrahamsen).

(Øst-Europa og Asia; overvintrer i Afrika). Seks godkjente funn er på nivå med forekomsten de siste årene selv om vi også for denne arten opplever en sterk underreportering. De to fuglene fra Lista 6. mai viste forskjeller i fjædrakten og det dreide seg således ikke om én og samme fugl. Funnmaterialet fra 2006 viser for øvrig et typisk funnmønster hvor samtlige fugler

er observert i mai eller september måned. Det er heller ingen overraskelse med en sterk representasjon fra Farsund kommune. Sørlandskommunen kan skille med hele 14 funn i perioden 2000-2005.

Brakksvale *Glareola pratincola* (0, 4, 1)

2006 FINNMARK: 2K+ Slettnes, Gamvik 21.6-16.7* (F) (*R.E.Wrånnes, V.Bunes, J.Langbråten, K.S.Olsen, T.A.Olsen m.fl.).

(Sør-Europa, Nord-Afrika og Sentral-Asia; overvintrer i Afrika sør for Sahara). Første funn i Norge siden 1997. De øvrige tre funnene stammer fra 1985, 1978 og 1976. Årets funn var det første fra Finnmark og blir dermed det nordligste i Norge og sannsynligvis i hele verden. De tidligere norske funnene stammer fra Vestfold, Vest-Agder og Møre og Romsdal (2). Med sitt 26 dager lange opphold var årets fugl den desidert mest stabile i Norge hittil. Samtlige fem brakksvaler som er observert i Norge har blitt oppdaget i perioden 1. til 21. juni., men årets fugl er den første som har holdt seg inn i juli måned. Se Wrånnes (2007) for nærmere omtale av funnet fra Slettnes.

Kanadalo *Pluvialis dominica* (0, 3, 1)

2006 NORDLAND: 3K+ ♂ Røstlandet, Røst 15.-19.7* (F) (J.Stenersen m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika). Etter at det første, lenge ventede funnet av kanadalo i Norge ble gjort på Lista så nylig som i 2002, har Røst gjort seg bemerket med å ha alle de tre påfølgende funnene av arten. Kanadalo kan være svært vanskelig å skille fra sibirlo, og det har vist seg at nesten alle kjente visuelle karakterer overlapper i rikelig monn mellom de to artene. Klassiske støttekarakterer som nebbform og nebbengde samt tertiærspissenes posisjon i forhold til halespissen, har mistet om ikke all, så i hvert fall en god del av sin verdi som støtte for identifikasjonen (Johnson & Johnson 2004). Gamle hanner av kanadalo i full praktdrakt vil ofte være identifiserbare på sin rike utbredelse av svart på undersiden, men i alle andre drakter er det kun antallet håndsvingfjær som stikker ut forbi spissen av tertiærene (2-3 hos sibirlo, 4-5 hos kanadalo) og vingespissens projeksjon forbi halespissen (anslagsvis 0-9 mm hos sibirlo, 12-22 mm hos kanadalo) man kan feste lit til – og da selvsagt forutsatt at drakten ikke er svært slitt eller mangler fjær som følge av skader eller myting. Sibirlo og kanadalo har flere lydtyringer

som skiller seg diagnostisk fra hverandre, men disse krever det erfaring å tolke og kan være vanskelige å anvende til identifisering uten erfaring eller at lydoptak er foretatt. Det skulle dermed være innlysende at god dokumentasjon og grundige feltstudier manifestert i omstendelige beskrivelser er påkrevd for sikker identifisering og godkjenning av kanadalo i Norge.

Sibirlo *Pluvialis fulva* (2/3, 26/28, 2)

2006 ROGALAND: 2K+ Skeie, Klepp 8.-9.7* (F) (*G.Kristensen, M.Kersbergen, K.R.Mjølshnes m.fl.).
MØRE OG ROMSDAL: 2K+ ♀ Moldvassheia, Smøla 6.-8.7* (F) (*C.Kamsvåg, E.L.Dahl, G.B.Solvang m.fl.).

(Tundraen i Sibir fra Yamal ved ca. 70° Ø og østover til vestlige Alaska. Overvintrer over et enormt område fra sørlige Nord-Amerika til østlige Afrika). En nokså typisk forekomst tidsmessig. Slutten av juni og begynnelsen av juli står for en stor del av de norske funnene. Årets funn var det 12. fra Rogaland, mens fuglen fra Møre og Romsdal var den første i det fylket.

Bonapartesnipe *Calidris fuscicollis* (1, 28/30, 3)

2006 VEST-AGDER: 2K+ Kviljodden, Farsund 3.6* (F) (*T.A.Olsen, J.M.Abrahamsen, V.Bunes, M.Eggen, H.Eggen m.fl.). 2K+ Nesheimvann, Farsund 22.7 (V.Bunes, O.Heggøy).
ROGALAND: 2K+ Orreosen, Klepp 4.8* (F) (*E.Magnussen, M.Kersbergen, K.R.Mjølshnes m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika). Tre funn fra 2006 er på gjennomsnittet for årene etter årtusenskiftet. Over halvparten av de norske funnene er nå gjort fra og med 2001. Voksne fugler i juli og august står for ¾ av de norske funnene. Funnet fra Lista i begynnelsen av juni er første funn fra våren i Sør-Norge. Denne fuglen holdt seg sammen med flere hundre rastende sandløpere og sandlo. Fra tidligere finnes det kun to norske funn fra samme periode, begge fra Varanger første uka i juni. I Sverige og Danmark er imidlertid vårfunn noe mer regelmessig. Sverige har syv funn fra mai og begynnelsen av juni, mens Danmark har fem funn i samme periode. Det siste danske vårfunnet ble gjort på øya Møn 29. mai til 2. juni 2006 (Kristensen m.fl. 2007), altså bare én dag før fuglen på Lista dukket opp.

Alaskasnipe *Calidris melanotos* (8, 136/147, 12)

2006 AKERSHUS: 1K Årnestangen, Rælingen 11.-14.9* (F) (*K.Hansen, Ø.Fredriksson, G.A.Homme m.fl.).
ROGALAND: 2K+ Revtangen, Klepp 1.-3.6* (F) (*G.Gundersen, K.R.Mjølshnes m.fl.). 2K+ Grudavatnet, Klepp 6.6 (G.Kristensen). 2K+ Taravika, Karmøy 29.6* (F) (F.Steinkjellå). 2K+ Obrestad, Hå 12.-16.7* (F) (*L.O.Eliassen, K.R.Mjølshnes m.fl.). 2K+ Taravika, Karmøy 24.-25.7* (F) (F.Steinkjellå). 1K Orreosen, Klepp 27.8* (F) (*E.S.Nilsen, T.Berge, M.Thomson). 1K Kvasseheim, Hå 13.-17.9* (F) (*E.Ween, K.R.Mjølshnes m.fl.).
HORDALAND: 1K Herdla, Askøy 23.9 (*T.Lislevand, B.L.Andersen, T.Hansen).
MØRE OG ROMSDAL: 1K Makkevika, Giske 28.8* (F) (F.Grønningstær).
NORDLAND: 1K Røstlandet, Røst 8.9* (F) (M.Eggen).
TROMS: 2K+ Spåkenes, Djupvik, Kålfjord 16.6* (V) (M.P.Harju).

(Sibir fra Tajmyr til Beringstredet og Nord-Amerika; overvintrer hovedsakelig i Sør-Amerika samt Australia). Med totalt 12 funn ligger funnmengden i 2006 på samme høye nivå som de siste åtte årene. Som vanlig utmerker Rogaland seg som landets beste fylke for arten. Rogaland har nærmere halvparten av alle norske funn av alaskasnipe. Årets forekomst avviker ellers noe fra normalen med sine seks funn av ungfugler på høsten. Vanligvis har voksne fugler på våren og sommeren vært ungfuglene overtallig. Figur 2 viser hvordan samtlige norske funn av arten fordeler seg gjennom året. Arten er påtruffet fra 26. april (Østfold 2000) til 8. desember (Hordaland 2002). Trekktoppen av voksne fugler på «våren» inntreffer fra slutten av mai til midten av juni. Allerede fra midten av juli topper høsttrekket av voksne fugler, mens ungfuglene gradvis overtar utover i august før trekket ebber ut mot slutten av september.

Rustsnipe *Tryngites subruficollis* (2, 25/26, 3/4)

2006 ROGALAND: 1K Taravika, Karmøy 20.-22.9* (F) (F.Steinkjellå).
HORDALAND: 2 1K Herdla, Askøy 23.-24.9* (F) (*T.Lislevand, B.L.Andersen m.fl.).
MØRE OG ROMSDAL: 1K Aukra flyplass, Gossen, Aukra 16.9* (F) (*T.H.Hansen, K.O.Bøklepp, C.Kamsvåg).

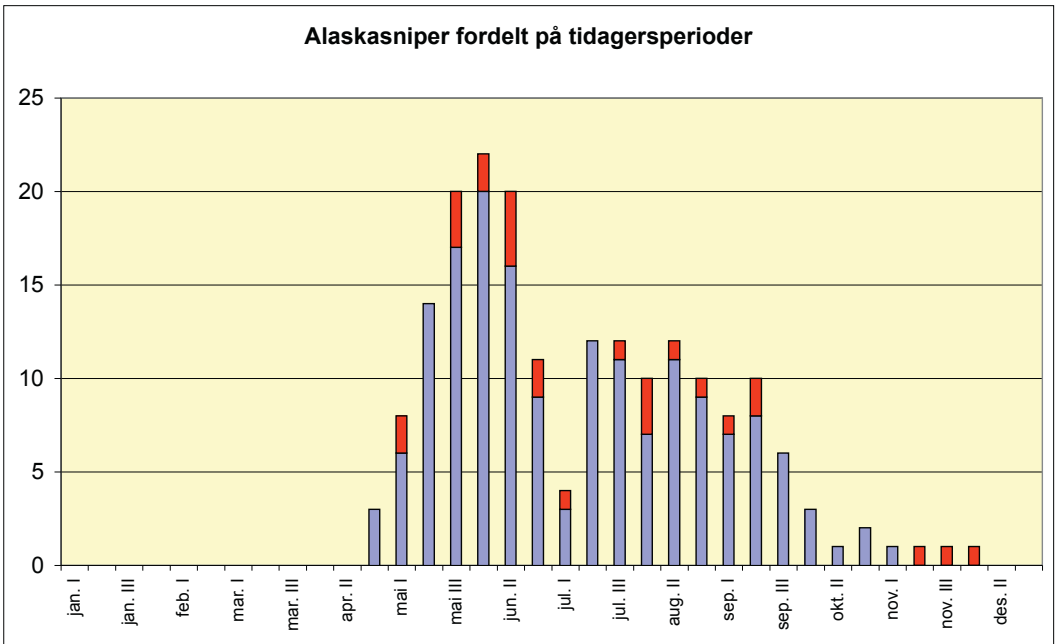
(NØ-Sibir, Alaska og arktisk Kanada; overvintrer i Sør-Amerika). Tre funn er tangering av rekorden fra 1980, men aldri tidligere har fire individer

Enghauk Circus pygargus fra Slevdalsvann, Lista i mai 2006. Med totalt 18 godkjente funn må arten sies å være en typisk Lista-spesialitet. Foto: Gunnar Gundersen.

Brakksvale Glareola pratincola fra Slettnes i juni 2006. På dette bildet ses de karakteristiske røde undre vingedeckene, som sammen med den brede hvite bakkanten på armsvingfjærene bidrar til å utelukke nært beslektede arter. Foto: Gunnar Gundersen.

Figur 2. Samtlige daterte norske alaskasniper *Calidris melanotos* fordelt på tidagersperioder ($n = 166$). Merk den markerte funntoppen fra slutten av mai til midten av juni. Funntoppen er mindre markant på ettersommeren og høsten ettersom det er en gradvis overgang fra voksne til unge fugler. Blå farge angir nye funn, mens rød angir «longstayere».

Denne voksne bonapartesnipa *Calidris fuscicollis* fra Orreosen på Jæren i begynnelsen august var en av tre i Norge i løpet av 2006. Foto: Kjell R. Mjøltnes.

Alaskasnipe *Calidris melanotos* fra Årnestangen i Nordre Øyeren i september 2006. Dette var tredje funn fra lokaliteten av denne arten som opptrer mest regelmessig langs Norges vestkyst. Foto: Kjetil Hansen.

blitt påtruffet i løpet av et år. Hovedtyngden av funnene ligger langs vestlandskysten fra Lista til Møre. Hordaland manglet funn frem til nå, men slo like godt til med et funn av to individer i 2006. Det har kun blitt registrert én gang tidligere her til lands, ved Nærland på Jæren 3.-20. oktober 2001 (Solbakken m.fl. 2003). Den konsentrerte funnperioden er typisk for funnene i Norge. Faktisk er over halvpartene av funnene gjort i de tre siste ukene av september.

Gulbeinsnipe *Tringa flavipes* (1, 11, 1)

2006 NORD-TRØNDELAGE: 2K+ Eidsbotn, Levanger 20.7-4.8* (F) (T.Kolaas m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika). Første funn i Nord-Trøndelag. Som for de fleste sjeldne vadere er det Rogaland som har flest funn med sine fem. Ellers er det gjort funn spredt ut over det meste av landet og nå altså også i Trøndelag. De totalt 13 funnene fordeler seg nokså jevnt utover i perioden 26. april til 17. august. Den siste datoen er også den eneste gangen en ungfugl er påtruffet med sikkerhet i Norge. Det skjedde ved Lista fyr i 1993. De resterende funnene er, i likhet med årets funn, av voksne fugler bortsett fra et ikke-aldersbestemt individ fra Østfold i august 1993. Også i Storbritannia viser gulbeinsnipe en spredt forekomst både geografisk og tidsmessig. Her er det gjort ikke mindre enn 272 funn, men kun tre fra 2006 (Fraser m.fl. 2007).

Tereksnipe *Xenus cinereus* (1/4, 25/26, 2)

2005 FINNMARK: 2K+ Vestre Jakobselv, Vadsø 3.6* (F) (J.Gressmyr).

2006 HEDMARK: 2K+ Åkersvika, Hamar 21.5* (F) (*L.Kapelrud, H.Kapelrud m.fl.). VEST-AGDER: 1K+ Kviljodden, Farsund 16.-21.9* (F) (*T.A.Olsen, V.Bunes, N.H. Lorentzen, K.S.Olsen m.fl.).

(Finland og østover gjennom nordlige Russland; overvintrer i kystområder i Afrika, Asia og Australia). Med to nye funn i 2006 fortsetter den sterke trenden for arten. Nesten ¾ av den totale norske funnmassen er nå gjort i løpet av de siste ni årene. Årets to funn plasserer seg fint inn i den tidligere funnmassen. Det er gjort 20 «vårfunn» i perioden 11. mai til 30. juni. Enkelte av funnene fra slutten av juni kan dog like gjerne dreie seg om fugler på høsttrekk. Et funn av en voksen fugl fra Øra i Østfold 12. juli 2005 må trolig også ses i sammenheng med høsttrekk. Av typiske høstfunn finnes det fem funn av seks fugler i en

konsentrert periode fra 11. til 26. september. I tillegg kommer et meget sent funn fra Jæren i midten av november 1983. Fuglen i Åkersvika var første funn i Hedmark.

Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius*

(17 (etter 1950), 73/109, 2) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder.

2002 FINNMARK: 2K+ ♀ Kjølnes fyr, Berlevåg 26.5 (A.van Loon, N.Bronsgest, T.Eskelin).

2006 VEST-AGDER: 1K Nordhasselbukta, Farsund 26.-27.11* (F) (*K.Olsen, V.Bunes, G. Gundersen, K.S.Olsen m.fl.). MØRE OG ROMSDAL: 1K Sandøya, Sandøy 2.11* (F) (E.Grønningsæter, J.R. Gustad). SØR-TRØNDELAGE: 1-2 2K+ Uthaug, Ørland 1.-22.1* (F) (*B.Fuldseth, *B.Nyberg, D.Bollingmo, T.Bollingmo, H.E.Ring).

(Sirkumpolar i høyarktisk sone; overvintrer pelagisk i det sørlige Atlanterhavet og Stillehavet). Fuglene fra Ørland i januar er gjenværende fugler fra flokken som holdt seg samme sted i november og desember 2005. På tross av at større antall polarsvømmesniper antas å trekke gjennom norske havområder ses arten overraskende sjeldent langs kysten. Kun to nye funn i løpet av rapportåret er likevel under hva som forventes. Legg ellers merke til at antall funn fra tidligere år er nedjustert med én i forhold til tidligere på grunn av feil i Olsen & Mjøltnes (2007).

Svartehavsmåke *Larus melanocephalus* (1, 48, 10)

2005 ØSTFOLD: 3K Nestangen, Femsjøen, Haldden 18.7 (S.Engebretsen).

VEST-AGDER: 1K Sangvik, Søgne 14.-20.9* (F) (*P.Knutson, V.Bunes m.fl.).

2006 ØSTFOLD: 1K Dilling, Rygge 23.9-3.10* (F) (*A.Hansen, T.A.Andersen, R.Botnermyr, M.Pettersen m.fl.).

VEST-AGDER: 1K Tjørveneset, Farsund 30.9-8.10* (F) (*T.Bentsen, G.Gundersen, N.H.Lorentzen, K.S.Olsen m.fl.). 1K Lista fyr, Farsund 8.10* (F) (M.L.Pedersen).

ROGALAND: 1K Obrestad, Hå 24.-25.7* (F) (*K.R.Mjøltnes, Ø.Egeland, E.Mjaaland m.fl.). 2K Vik, Klepp 24.-25.7* (F) (*E.N. Adolfsen, M.Kersbergen, T.A.Olsen m.fl.). 2K Sele, Klepp 24.-25.7* (F) (*K.R.Mjøltnes, Ø.Egeland, E.Mjaaland m.fl.). 2K Revtangen, Klepp 30.7* (F) (*F.Falkenberg, E.Chapman m.fl.). 2K Sømmevågen & Forus, Sola 10.-23.9* (F) (*G.Kristensen, C.Tiller m.fl.). 1K Håstrand, Hå 24.11 (G.Kristensen). MØRE OG ROMSDAL: 1K Hustad - Ask-

vågen, Fræna 6.8-18.9* (F) (*J.R.Gustad, E. Grønningsæter, F.Grønningsæter m.fl.).

(Spredt i Europa, størst konsentrasjoner i øst rundt Svartehavet). To nye funn fra 2005 bringer totalen dette året opp i ni funn, hvilket var ny bestenotering. Den rekorden ble imidlertid kun stående i ett år ettersom 2006 satte en ny rekord med hele ti funn. Sommerfunn av 2K-fugler og høstfunn av ungfugler utgjør en stor del av den norske funnmassen. Årets rekordforekomst passer sånn sett godt inn i funnbildet, men merk dog det rekordtidlige funnet av en ungfugl fra Jæren allerede i slutten av juli. Fra tidligere år var en ungfugl fra Mølen 6. august 1988 det tidligste norske høstfunnet av denne aldersklassen. De to funnene fra Østfold som presenteres her er de første fra dette fylket. Ungfuglen fra Vest-Agder i 2005 var for øvrig fargemerket som reirunge i Øst-Flandern i Belgia 28. mai.

Sabinemåke *Larus sabini* (8, 180/197, 1) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder

- 2004 VEST-AGDER: 1K Brekneholmen, Farsund 23.9 (T.B.Vestøl).
2006 SØR-TRØNDELAG: 1K Titran, Frøya 14.10* (F) (*K.Aa.Solbakken, J.O.Gjershaug, M.Myklebust, B.Solbakken).

(Sirkumpolar i høyarktisk sone. Om vinteren pelagisk i Sør-Atlanteren). Et nytt funn fra 2004 bringer årssummen opp i 20 funn av 21 individer, hvilket er på høyde med 2005 (21 funn). Kun ett funn i 2006 er overraskende lite sett i lys av artens sterke forekomst de siste årene. Trolig kan den svake opptreden tilskrives manglende vestavindsperioder i september. En tilsvarende svak forekomst gjenspeilet seg også i Sverige (Strid 2007).

Kanadahettemåke *Larus philadelphia* (1, 6, 2)

- 2006 ROGALAND: Ad. Taravika, Karmøy 21.4 (F.Steinkjellå).
SØR-TRØNDELAG: Ad. Midtsand, Malvik 15.4 (*G.Bangjord, L.Å.Bangjord).

(Nord-Amerika; overvintrer langs øst- og vestkysten sør til Mexico). De første funnene av denne arten siden 1999. Arten viste en forholds-messig sterk forekomst på 1990-tallet, da seks av de tidligere syv funnene ble gjort. Inkludert årets to funn står april for over halvparten av de norske funnene. Også geografisk er årets forekomst i tråd

med tidligere funn. Det er kun førstefunnet fra Østfold i 1972 som ikke kommer fra Sørvestlandet eller Trøndelag.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* (0, 38, 0)

- 2006 ROGALAND: 3K Mosvatnet, Breiavatnet & Stokkavatnet, Stavanger 1.1-31.12* (*G.Kristensen, K.R.Mjølsnes m.fl.). 3K Stokkelandsvatnet, Sandnes 1.1-4.2* (*G.Kristensen, K.R.Mjølsnes m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintrer fra USA til Mexico. Små antall overvintrer årlig langs europeiske kyster). Begge fuglene er fargemerkegjengangere fra 2005 og teller dermed ikke som nye funn.

Gulbeinmåke *Larus michahellis* (0, 7, 2)

- 2003 VEST-AGDER: Ad. Gismerøya, Mandal 24.8* (F) (I.Flesjå).
2006 VEST-AGDER: 2K Steinsvika & Hauge Ø, Farsund 1.5-1.6* (F) (*T.Bentsen, *M.L.Pedersen, G.Gundersen, N.H.Lorentzen m.fl.). 1K Gismerøya, Mandal 26.8* (F) (I.Flesjå).

(Mellom- og Sør-Europa). Den voksne fuglen fra Gismerøya er det fjerde funnet fra Mandal kommune og Norge som helhet i 2003. Alle disse og førstefunnet fra 2002 er funnet av samme person. Identifikasjon av gulbeinmåker i Norge er ikke for nybegynnere, men NSKF er kjent med at andre observatører sitter på dokumenterte funn fra andre lokaliteter uten at disse har blitt forelagt komiteen. At begge de to nye funnene fra 2006 kommer fra Vest-Agder kan derfor bidra ytterligere til at vi får et feil bilde av artens reelle forekomst i landet. Alle som har dokumenterte funn av gulbeinmåke fra Norge oppfordres derfor til å sende inn rapporter på sine observasjoner. Arten bør kunne forventes å kunne påtreffes langs hele kysten fra svenskegrensen til Rogaland. Fuglen fra Lista var for øvrig den 352. arten som er påtruffet på halvøya og beskrives nærmere av Bentsen (2007), som også tar opp identifikasjon av unge gulbeinmåker sett fra et norsk perspektiv. For ytterligere tips til identifikasjon av alle aldersklasser av denne «nye» arten er Olsen & Larsson (2004) uunnværlig.

Kaspimåke *Larus cachinnans* (0, 10, 1)

- 2005 VEST-AGDER: 3K Gismerøya, Mandal 3.9* (F) (I.Flesjå).
2006 VESTFOLD: 4K+ Sandefjord havn, Sandefjord 12.11* (F) (H.Heggland).

Denne svartehavsmåka *Larus melanocephalus* fra Obrestad på Jæren i slutten av juli er det tidligste funnet av en ungfugl i Norge noensinne. Legg merke til at fuglen er i nesten komplett juvenil drakt. Foto: Kjell R. Mjøltnes.

Kun to polarsvømmesnipper *Phalaropus fulicarius* er godkjent fra 2006. Her er en av dem, fra Lista i november. Foto: Vegard Bunes.

Den eneste innrapporterte sabinemåke *Larus sabini* i 2006 var denne 1K-fuglen fra Titran på Frøya 14. oktober. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Gulbeinmåke Larus michahellis fra Lista 1. mai 2006. Viktige id-karakterer er blant annet tofargede indre håndsvingfjær, mørk øyemaske og hvit stjert med markert mørkt endebånd. Foto: Thomas Bentsen.

Fem funn av dvergterne Sterna albifrons i 2006 utgjør den høyeste årssummen siden arten ble tatt inn på NSKFs rapporteringsliste fra og med 2004. Her en fugl fra Orrevatnet på Jæren i juli. Foto: Kjell R. Mjøltnes.

(Svartehavet til Kaspiske hav og flekkvis lenger nord i Russland; overvintrer fra Persiske Gulf til Vest-Europa). På tross av at arten ses i større antall i Danmark og Sverige, må kaspimåke fortsatt klassifiseres som en stor sjeldenhet i Norge. I Sverige ble årssummen for 2006 anslått til ca. 1000 individer (Strid 2007), med en overveldende majoritet i det sørøstre hjørnet av landet. Faktisk ble det godkjent kun seks funn utenom Skåne, Blekinge, Öland og Gotland i 2006, og Østfolds «nabofylke» Bohuslän fikk sitt første funn så sent som i 2003. Også i Danmark finner man samme konsentrasjon rundt øyene i sørøst. I lys av dette er det likevel ikke så uventet at en masseforekomst i Norge lar vente på seg. Fuglen fra Sandefjord var første funn i Vestfold.

Grønlandsmåke *Larus glaucooides*

Individer som viste karakterene til formen *kumlieni* (0, 12, 0)

2006 ROGALAND: 3K Grødalaland - Håtangen, Hå 3.3-18.6* (F) (*K.R.Mjølshes, Ø.Egeland m.fl.).

(Arktisk Kanada; overvintrer i Nord-Amerika). Dette er samme fugl som ble påtruffet på flere lokaliteter på Karmøy og Jæren i 2005 (Olsen & Mjølshes 2007).

Ismåke *Pagophila eburnea* (59/62, 28, 0) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder

2005 NORD-TRØNDELAG: 2K Stjørdal havn, Stjørdal 1.2 (T.Reinsborg).

(Arktisk Kanada, Grønland, Svalbard og øyer i arktisk Russland). En annen ung ismåke oppholdt seg også i Stjørdal havn i perioden 29. januar til 3. februar 2005. Den fuglen som presenteres her ble imidlertid kun sett 1. februar og utgjør dermed et separat funn. Fra tidligere finnes det tre funn der to fugler har blitt observert sammen. Et av disse, fra Tromsø i 1877 (Haftorn 1971), har ikke vært med i funnoversikten tidligere, og antall funn er derfor oppjustert tilsvarende i forhold til Olsen & Mjølshes (2007).

Sandterne *Sterna nilotica* (4/7, 2, 1)

2006 VESTFOLD: 3K+ Møringa, Horten & Blixekilen, Tønsberg 22.5 (*R.Olsen, A.Hangård, C.Lie, T.Olsen).

(Nesten kosmopolitisk, men svært lokal utbredelse på alle kontinent, nærmeste hekkebestand

i Danmark; de europeiske fuglene overvintrer i Afrika). Før årets fugl var det kun gjort to funn de siste 35 årene. Det er derfor en smule overraskende at årets fugl kommer bare to år etter forrige funn som var på Lista 1. mai 2004 (Mjølshes m.fl. 2006). At arten er så ekstremt sjelden her til lands må nok ses i sammenheng med at den på det nærmeste har forsvunnet som hekkefugl i Danmark. Det antas at de fleste av de norske funnene har hatt sitt utspring i denne bestanden. Dette bevises blant annet gjennom førstefunnet, en fugl som ble funnet død ved Struten fyr utenfor Fredrikstad 13. april 1944. Denne var ringmerket som reirunge i Nord-Jylland i Danmark 16 år tidligere (Bønløkke m.fl. 2006).

Rovterne *Sterna caspia* (-, 4 (etter 2003), 2)

2006 VESTFOLD: 3K+ Ilene, Tønsberg 26.-29.7* (F) (R.Olsen m.fl.).

ROGALAND: 3K+ Orrevatnet, Klepp 30.7-2.8* (F) (*M.Dagsland m.fl.).

(Vid, men lokal utbredelse i Europa og Asia, nærmeste hekkebestand finnes rundt Østersjøen. Europeiske fugler overvintrer hovedsakelig i Vest- og Sentral-Afrika.). Etter at arten ble tatt inn på NSKF's rapporteringsliste har det kun blitt rapportert inn fire funn fra 2004 og de to funnene fra 2006 som presenteres her. Arten har aldri opptrådt særlig regelmessig i Norge, men år helt uten funn som 2005 er uventet. Begge funnene fra 2006 er typiske for arten her til lands både når det gjelder lokalitet, dato og alder (Olsen 2005). Funntoppen i månedsskiftet juli/august kan etter all sannsynlighet tilskrives spredning etter endt hekkesong i de nærmeste hekkeområdene rundt Østersjøen. På tross av betydelig bestandsnedgang her har opptreden i Norge holdt seg noenlunde stabil. I fremtiden må man forberede seg på at år helt uten funn kan komme til å utgjøre regelen heller enn unntaket.

Dverghterne *Sterna albifrons* (-, 6/7 (etter 2003), 5)

2006 VESTFOLD: 3K+ Møringa, Horten 18.5 (*R.Olsen, S.Andersen).

ROGALAND: 3K+ Stavasanden, Karmøy 2.5* (F) (*M.Skår, F.Steinkjellå). 3K+ Revtangen, Klepp 12.5* (F) (*F.Kræmer, M.Kersbergen, B.Nyberg). 3K+ Skeie, Klepp 21.6 (F.Kræmer). 3K+ Orrevatnet, Klepp 17.-18.7* (F) (*K.R.Mjølshes, M.Kersbergen, E.Ween m.fl.).

(Store deler av Europa og østover til Himalaya. Europeiske fugler overvintrer langs vestkysten

av Afrika, særlig ved Guineabukta). Fuglen fra Karmøy er det tidligste vårfunnet med fire dagers margin. Tidligere var det Kurefjorden i Østfold som innehadde den rekorden med en fugl fra 6. mai 1996 (Olsen 2005). Tre av fem funn fra 2006 er fra mai måned, hvilket avviker noe fra den øvrige funnmassen som har sitt tyngdepunkt om sommeren (juni og juli). Geografisk er imidlertid årets forekomst helt som forventet.

Hvitvingesvartterne *Chlidonias leucopterus* (2, 39/42, 1)

2006 VESTFOLD: 3K+ Borrevannet, Horten 10.-11.6* (F) (*F.W.Christoffersen m.fl.).

(Sørøst-Europa og sentrale Asia; overvintrer i Afrika, Sørøst-Asia og Oseania). Etter flere gode år siden 2000 var arten helt fraværende i Norge i 2005. En viss forbedring å spore i så måte med årets ene funn. Dette var første funn fra Borrevannet og kanskje noe overraskende kun andre funn i Vestfold.

Bieter *Merops apiaster* (7, 66/119, 1)

2004 ROGALAND: 2 2K+ Utsira, Utsira 29.5* (F) (T.W.Andersen, Ø.B.Nilsen m.fl.).

2006 FINNMARK: 2K+ Vadsøya, Vadsø 23.5 (*U.G.Sørensen, L.Smith).

(Sør-Europa, Sørvest-Asia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika). Vi må helt tilbake til 1999 for å finne forrige år med kun ett funn av bieter i Norge. Til sammenlikning hadde for eksempel Sverige 16 funn av 34 fugler i 2006 (Strid 2007).

Dverglerke *Calandrella brachydactyla* (10/11, 68/71, 5/6)

2004 VEST-AGDER: 2K+ Gahre, Lindesnes 18.-19.4* (F) (*J.G.Nodeland, G.Gundersen mfl.). 1K+ Tveit, Kristiansand 29.-30.9* (F) (*S.Rislaa, O.Kindberg m.fl.).

2006 VEST-AGDER: 2K+ Kviljo, Farsund 30.4 (G.Gundersen m.fl.). 2K+ Steinodden, Farsund 7.5 (*J.L.Hals, A.Dyresen, K.Myrmo). 2 2K+ Sangvik, Søgne 7.-8.5* (F) (*H.V.Løkken, J.L.Hals m.fl.).

ROGALAND: 2K+ Utsira, Utsira 2. & 4.10* (F) (*M.Kersbergen, *C.Tiller, K.R.Mjølshnes m.fl.).

MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Ona, Sandøy 6.-11.6* (F) (*F.Grønningsæter m.fl.).

(Sørlige Eurasia; europeiske populasjoner overvintrer i Nord-Afrika). Med de to funnene fra

2004 er årssummen dette året kommet opp i åtte. Kun rekordåret 1995 (ni funn) har vært bedre. Årets funnmasse sammen med de to observasjonene fra 2004 avviker litt fra normalen i og med at det er en overvekt av vårfunn. To aprilfunn, derav det nest tidligste noensinne er også spesielt. Fra før er arten bare påtruffet tre ganger i april, ekstremumsdato er 17.april (Jomfruland 2003). Fire av fem aprilfunn stammer for øvrig fra de siste tre årene uten at vi skal blande inn klimadebatten av den grunn.

Amursvale *Hirundo daurica* (1, 35, 2)

2006 ØSTFOLD: 2K+ Oven, Råde 22.5 (B.Kjellemyr).

VEST-AGDER: 2K+ Steinsvika, Farsund 3.5* (F) (H.Eggen m.fl.).

(Rundt Middelhavet og øst til Kazakstan og Kashmir (*rufula*); samt store deler av Asia og Afrika; overvintrer stort sett i Afrika og på det indiske subkontinent). Så godt som alle funn av amursvale i Norge og Europa er antatt å være av den søreuropeiske og nordafrikanske underarten *rufula*. Det første funnet av amursvale i Norge, fra Pasvik i mai 1905, var imidlertid en fugl fra det asiatiske underartskomplekset. Opprinnelig ble denne publisert som tilhørende nominatformen *daurica* (Collett 1906). I tillegg viser to av de norske funnene fra de senere årene, nemlig det ovenfor omtalte funnet fra Vest-Agder og en fugl fra Rogaland i 2007, draktkarakterer som avslører at også de er av østlig opprinnelse. Amursvale utviser en høy grad av variasjon innenfor artens store utbredelsesområde, og utgjør en kompleks materie med en rekke mer og mindre distinkte former. NSKF er i ferd med å utrede dette nærmere for om mulig å få klarhet i hvilke underarter som er involvert i de tre norske funnene av «asiatisk amursvale».

Markpiplerke *Anthus campestris* (4, 31, 2)

2006 TELEMAR: 2K+ Øytangen, Jomfruland, Kragerø 7.-8.5* (F) (H.I.Nicolaysen, S.Sannes, V.Wilhelmsen m.fl.).

ROGALAND: 2K+ Taravika, Karmøy 6.-8.5* (F) (*O.K.Bjørnstad, A.Grønnevik, T.Grønnevik, L.T.Haugen m.fl.).

(Vest-Europa nord til Danmark og Sør-Sverige, østover til Mongolia. Fugler fra Vest-Palearktis overvintrer i Sahelonen i Afrika og Saudi-Arabia). De to fuglenes nært sammenfallende opp-treden må settes i sammenheng med de rådende

værførhold i begynnelsen av mai. Varme vinder fra sørøst la forholdene vel til rette for forlenget vårtrekk for kontinentale spurvefuglarter. Jomfruland er landets beste lokalitet for arten og står nå med totalt åtte funn. Også Taravika har hatt besøk av arten tidligere i form av en mye omdiskutert fugl fra november 2003 (Mjølshes m.fl. 2005).

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni* (5, 49/50, 3)

- 2004 ROGALAND: 1K+ Nordvik, Utsira 23.10* (F) (*Ø.B.Nilsen m.fl.).
NORDLAND: 1K+ Røstlandet, Røst 30.9* (F) (*T.A.Andersen, *M.Eggen, S.Baines, K.Bekkel, T.Bentsen).
- 2006 ROGALAND: 1K+ Varen, Utsira 3.10* (F) (C.Tiller, H.Heggland m.fl.). 1K+ Rott, Sola 4.10 (K.R.Mjølshes).
SOGN OG FJORDANE: 1K+ Værlandet, Askvoll 14.10* (F) (*B.O.Tveit, A.Gullberg, P.Gylseth, M.Klann).

(Nordøst-Russland til Sentral- og Øst-Asia; overvintrer i Sør-Asia). Funnet fra Røst i 2004 vurderes å være trolig samme som den fuglen som ble observert samme sted 2. oktober. 2004 står dermed med fem funn, bare ett mindre enn rekordsummen på seks fra 2001. Det ryktes om seks sibirpiplerker også i 2006, dessverre har bare tre av disse funnene nådd NSKF i tide til å komme med i denne rapporten.

Tundrapiplerke *Anthus gustavi* (0, 16, 1)

- 2006 NORDLAND: 1K+ Røstlandet, Røst 22.9 (*M.Eggen, T.E.Kristiansen, E.Ween m.fl.).

(Nordlige Russland fra Pechora-elven og østover i et smalt belte på grensen mellom tundra og taiga. Overvintrer på Filippinene, Borneo og Sulawesi). Sjette funn fra Røst som dermed utmerker seg som kronlokaliteten for arten her i landet. I tillegg er det gjort ett funn i Troms og to funn fra andre lokaliteter i Nordland. Over halvparten av funnene er dermed gjort i Nord-Norge. Alle fuglene er observert innenfor en relativt kort periode fra 7. september til 13. oktober. Ikke overraskende er mediandatoen for Nord-Norge en uke tidligere enn tilsvarende for Sør-Norge.

Vannpiplerke *Anthus spinoletta* (0, 40/41, 4)

- 2006 ØSTFOLD: 2K+ Håbu, Asmaløy, Hvaler 23.-27.1* (F) (*M.Pettersen, T.A.Andersen).
AUST-AGDER: 2K+ Bjelland, Tromøy, Arendal 22.1-19.2* (F) (*R.Skåland, T.Helleren m.fl.).

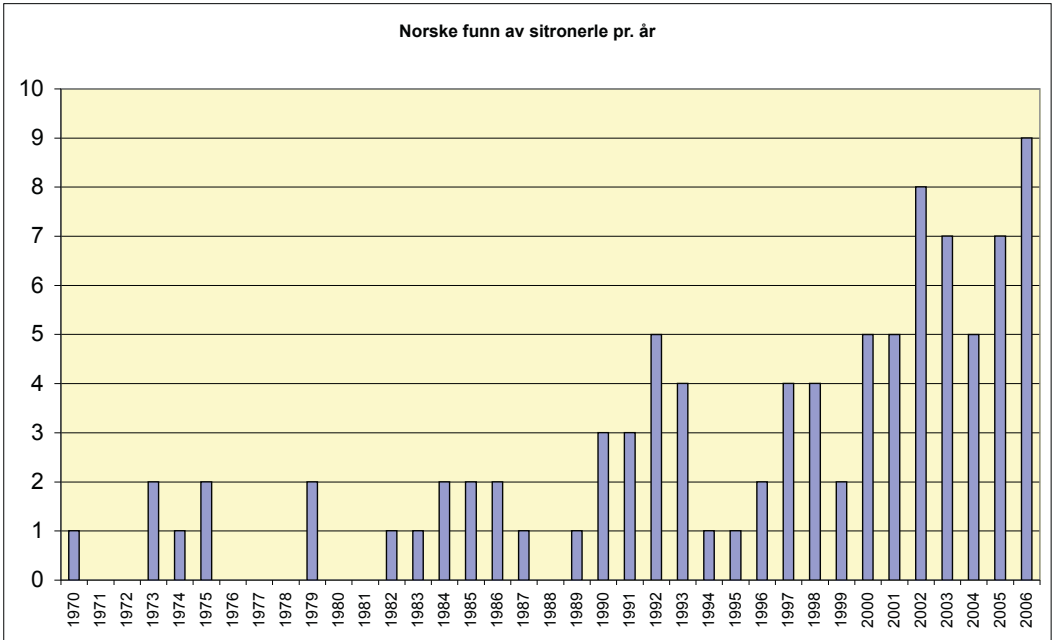
VEST-AGDER: 2K+ Vågsvollvika, Farsund 1.1-25.3* (F) (*T.A.Olsen, J.M.Abrahamson, F.Jørgensen m.fl.). 2K+ Østhasselneset, Farsund 12.2 (J.M.Abrahamson). 1K+ Väien, Lista fyr, Farsund 31.12* (F) (*G.Gundersen, N.H.Lorentzen, K.M.Torland).

(Fjellområder i Europa og Asia, overvintrer i lavlandet fra Danmark og Sverige til Middelhavet). Første funn i Aust-Agder. Arten er nå påtruffet mer eller mindre sammenhengende langs den ytre kysten fra svenskegrensa til Boknafjorden. Den stasjonære fuglen fra Vågsvollvika på Lista er en gjenværende fugl fra desember 2005 og teller ikke som et nytt funn. Dermed ble det kun oppdaget fire nye fugler i løpet av rapportåret, hvorav kun én fra høsten/forvinteren. Arten viser en klart fallende trend siden toppåret i 2003. Den samme utviklingen finner man igjen i Sverige (Strid 2007).

Sitronerle *Motacilla citreola* (4, 80/83, 9)

- 2002 NORDLAND: 1K Røstlandet, Røst 21.9* (F) (M.Eggen).
- 2003 ROGALAND: 2K+ ♂ Utsira, Utsira 12.-13. & 18.5* (F) (*G.Mobakken, A.Grimby, Ø.B.Nilsen, E.Sande). 1K Utsira, Utsira 2.-5.9* (F) (*Ø.B.Nilsen, G.Mobakken, J.K.Ness).
- 2005 ROGALAND: 1K Grudavatnet, Klepp 21.8 (G.Kristensen).
- 2006 VEST-AGDER: 2K+ ♂ Verevågen, Farsund 26.4 (H.Eggen). 2K+ ♂ Haugetjønn, Farsund 1.5* (*K.S.Olsen, V.Bunes, T.A.Olsen m.fl.).
ROGALAND: 2K+ ♂ Grudavatnet, Klepp 7.5* (F) (*H.Løvbrekke, Ø.Egeland, K.R.Mjølshes m.fl.). 2K+ ♀ Orreosen, Klepp 18.7-7.8* (F) (*E.N.Adolfsen, *T.A.Olsen, E.Ween m.fl.). 1K Malaneset, Klepp 15.8 (M.Eggen). 1K Utsira, Utsira 26.8-2.9* (F) (*B.O.Høyland, E.Sande m.fl.). 1K Revekai, Klepp 24.9* (F) (E.S.Nilsen).
MØRE OG ROMSDAL: 1K Syltørene, Surnadal 19.8 (*T.Ålbu, F.Heggset, K.Sæter, Ø.Ålbu).
NORDLAND: 1K Ystneset, Røstlandet, Røst 4.9 (M.Eggen).

(Nordøst- og Øst-Europa, Vest-Sibir, Vest- og Sentral-Asia. Overvintrer i Sør- og Sørøst-Asia). Ni funn i løpet av et år er ny rekord. Arten hadde en sterk forekomst i hele Norden i 2006 med fem funn i Danmark (Kristensen mfl. 2007) og 28 funn av 29 individer i Sverige (Strid 2007), hvilket er nasjonale rekorder for begge landene. I Storbritannia ble det imidlertid kun gjort syv funn, noe som er i underkant av gjennomsnittet

Figur 3. Sitronerle har vist en markant stigende tendens siden førstefunnet ble gjort i 1970. Figuren viser samtlige norske funn ($n = 93$) fordelt på år.

for de siste årene (Fraser m.fl. 2007). Årets nye rekord danner en del av en markant stigende trend for sitronerle i Norge. Faktisk er halvparten av de norske funnene gjort etter årtusenskiftet (Figur 3). Den økende forekomsten av arten gir seg også utslag i stigende andel vårfunn. Fra tidligere har 80 % av funnene kommet fra høsttrekket, mens bare drøyt halvparten av funnene fra 2006 kom fra samme periode. Funnet fra Nordland i 2002 har tidligere blitt underkjent, men er nå godkjent etter at nye bilder av fuglen ble sendt inn.

Sørnattergal *Luscinia megarhynchos* (2, 35, 0)

- 2002 ROGALAND: 2K+ rm. Merkeskogen, Utsira 11.-12.5* (F) (*T.W.Andersen, *Ø.B.Nilsen, A.Grimbsby, J.R.Gustad, G.Mobakken, E.Sande).
- 2005 VESTFOLD: 2K+ ♂ sy. Tjønneberget, Hvasser, Tjømø 24.5* (F) (J.Stenersen m.fl.).

(Sør- og Mellom-Europa vest til England, Asia; overvintrer i Afrika). Med funnet som presenteres her er det gjort totalt 15 funn av arten på Utsira. Dette tilsvarer over 40 % av den totale norske funnmassen. 2006 var første år siden 1995 uten funn av arten i Norge.

Blåstjert *Tarsiger cyanurus* (1, 11, 1)

- 2006 ROGALAND: 1K+ Røvær, Haugesund 19.-20.10* (F) (*J.K.Ness, F.Steinkjellå m.fl.).

(Taigasonen fra Finland til Stillehavet; overvintrer i Sørøst-Asia). Åttende funn etter årtusenskiftet. Rogaland er ikke uventet det beste fylket med totalt fem funn. De to forrige funnene i Rogaland er begge interessant nok gjort 21. oktober i hhv. 2001 og 2002. Verken Sverige eller Danmark kan vise til funn av arten i 2006, mens Storbritannia hadde hele fire funn, alle innenfor perioden 13.-24. oktober (Fraser m.fl. 2007).

Svartstrupe *Saxicola torquatus*

Individer som viste karakterene til underartgruppen *maurus/stejnegeri* (0, 41/42, 3)

- 2006 MØRE OG ROMSDAL: 1K ♂ Ona, Sandøy 19.-27.9* (F) (*K.O.Bøklepp, *J.R.Gustad, *C.Kamsvåg, F.Grønningsæter m.fl.).
- SØR-TRØNDELAGE: 1K ♂ rm. Titran, Frøya 23.-25.9* (F) (*M.Myklebust, *A.M.Winnem m.fl.).
- NORDLAND: 1K ♂ rm. Røstlandet, Røst 26.-29.9* (F) (*T.Bentsen, M.Eggen, H.Eggen, G.Gundersen, M.Helberg, K.M.Torland m.fl.).

(Mesteparten av Russland fra Kvitsjøen til Stillehavet; overvintrer i Sørøst-Asia, nordlige India og vestover til den Arabiske halvøy). Første funn både i Sør-Trøndelag og i Nordland. I Møre og Romsdal er representanter fra denne underartgruppen påtruffet to ganger tidligere. Årets funnmasse er datomessig helt typisk, at alle funnene stammer fra øyer likeså. Av totalt 44 funn opp gjennom tidene er 28 fra øyer. Blant de resterende funnene finner vi flere vårfunn. NSKF vil etter hvert se på alle tidligere godkjente vårfunn av hanner av østlige svartstruper. Nyere kunnskap, for eksempel Urquhart & Bowley (2002), viser at forvekslingsrisikoen med kontinentale svartstruper er større enn tidligere antatt.

Isabellasteinskvtett *Oenanthe isabellina* (0, 4, 0)
2003 ROGALAND: 1K+ Utsira, Utsira 16.10 (*G. Mobakken, E.Frantzen, T.Hansen).

(Svartehavet og øst gjennom store deler av Sentral-Asia; overvintrer i et belte fra Vest-Afrika til Nordvest-India). Tredje funn fra Utsira. De to tidligere funnene er fra 29. september til 18. oktober 1977 og 16. oktober 2001. Det eneste norske funnet som ikke stammer fra Utsira var en fugl på Jomfruland 14. november til 3. desember 1999. Til sammenlikning er det gjort to funn i Danmark (september og oktober) (netfugl.dk 2008), mens det i Sverige er gjort hele 11 funn til og med 2005. Av disse er fire vårfunn (6. april til 17. juni) og syv høstfunn (9. oktober til 4. november) (Strid 2006).

Ørkensteinskvtett *Oenanthe deserti* (0, 19, 0)
2006 VEST-AGDER: 2K ♀ Nordhasselsanden, Farsund 1.-7.1* (F) (*G.Grimbsby, V. Bunes, G.Gundersen, Ø.W.Johannessen, N.H.Lorentzen m.fl.).

(Nord-Afrika, Nordvest-Arabia og østover til Mongolia; overvintrer i Sahara, Arabia og Pakistan). Samme fugl som holdt seg på samme lokalitet fra 4. desember og ut året 2005 (Olsen & Mjøltnes 2007).

Taigatrost *Turdus ruficollis* (8, 17, 1)
Individer som viste karakterene til underarten svartstrupetrost *T. r. atrogularis* (8, 17, 1)
2006 VEST-AGDER: 2K ♀ Borhaug, Farsund 1.-28.1* (F) (*G.Grimbsby, G.Gundersen, T.A.Olsen m.fl.).
MØRE OG ROMSDAL: 2K ♂ Isfjorden, Rauma 7.1-1.4* (F) (S.Stueflotten m.fl.).

(Sentral-Asia; overvintrer i nordlige India og Kina). Fuglen fra Vest-Agder er den samme som ble oppdaget i desember 2005 (Olsen & Mjøltnes 2007). Av den totale funnmassen er 24 av fuglene oppdaget i perioden 1. oktober til 21. januar. Oktober er den beste måneden med 11 funn. Funnene i oktober og november må ses i sammenheng med høsttrekket for våre hjemlige trostearter, mens desember- og januarfunnene bærer mer preg av overvintringsforsøk. Flere fugler har, i likhet med årets fugl fra Møre og Romsdal, blitt sett over lengre perioder i tilknytning til fôringsplasser. Også hunnen som holdt seg ved en fôringsplass i Træna i Nordland i perioden 1. mars til 2. mai 2005 må nok regnes som et vinterfunn. Det eneste rene vårfunnet er en hunn fra Utsira 23. april 1997 (Høyland m.fl. 2001).

Starrsanger *Locustella certhiola* (0, 10, 2)
2006 ROGALAND: 1K rm. Smukkevatnet, Time 24.9* (F) (B.Oddane, O.Undheim).
NORDLAND: 1K+ Røstlandet, Røst 27.9 (G.Gundersen).

(Store deler av Asia; overvintrer i Sørøst-Asia). To funn fra 2006 betyr at starrsanger er observert her til lands fem år på rad. De totalt 12 norske funnene er fremdeles de eneste fra Norden. Fuglen fra Røst er både den første fra Nordland, det hittil nordligste funnet og den første rene feltobservasjonen. Flere av de andre fuglene har blitt oppdaget i felt, men alle har blitt fanget inn for sikker identifikasjon og ringmerking. Samtlige norske funn stammer fra en begrenset periode på høsten som strekker seg fra 14. september (Lista 1992) til 9. oktober (Utsira 1995).

Elvesanger *Locustella fluviatilis* (4, 68, 4)
2006 HEDMARK: 2K+ ♂ sy. Melåsberget, Elverum 13.-18.6* (V) (*T.Berg m.fl.).
BUSKERUD: 2K+ ♂ sy. Fiskum gamle kirke, Øvre Eiker 31.5-8.6* (F) (*U.Myrvold, J.T.Bollerud m.fl.).
TELEMARK: 2K+ ♂ sy. Øya planteskole, Sauherad 20.-28.5* (L) (*J.Myromslien, M.R.Arnesen, O.Nordsteien m.fl.). 2K+ ♂ sy. Jomfruland, Kragerø 2.6 (T.Holtskog).

(Sentral- og Øst-Europa og Vest- til Sentral-Asia; overvintrer i Sørøst-Afrika). Fire funn er i overkant av snittet for de siste ti årene. Arten har vist en svakt fallende tendens siden 1990-tallet. Vi må tilbake til rekordåret 2002 (syv funn) for å finne et bedre år enn rapportåret. Den geografiske

fordelingen av årets funn er typisk; arten har sitt desiderte tyngdepunkt på Østlandet (*Figur 4*). Ser man den norske funnmassen under ett er det likevel overraskende mange funn fra Hordaland, Møre og Romsdal og Trøndelagsfylkene, særlig sett i forhold til den svake forekomsten på Sørvestlandet. Den geografiske fordelingen viser med all tydelighet at de «norske» elvesangerne ankommer østfra. Noen av disse ser ut til å følge dalstrøkene mot vest og nordvest og ende opp på Vestlandet og i Trøndelag. Den relativt sene mediandatoen for vårfunnene (13. juni) peker også i retning en østlig herkomst. Tilsvarende mediandato for den nært beslektede sumpsangeren ligger to uker tidligere (30. mai).

Sumpsanger *Locustella luscinioides* (2, 14, 1)

2006 ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Harvelandsvatn, Sola 10.-13.6* (F) (*G.Kristensen, M.Dagsland, E.Mjaaland, E.Ween m.fl.).

(Europa nord til Danmark, Nordvest-Afrika; overvintrer tropisk Afrika). Med totalt ni funn står Rogaland for over halvparten av den norske funnmassen. De resterende funnene fordeler seg på fem i Vest-Agder, to i Vestfold og ett i Østfold (*Figur 4*). 15 av funnene dreier seg om syngende hanner på våren og forsommeren, mens de to siste er ringmerkede fugler fra Lista. Ut fra den geografiske fordelingen av funnene synes det klart at arten, til forskjell fra den nært beslektede elvesangeren, primært når landet fra sør.

Busksanger *Acrocephalus dumetorum* (0, 58, 3)

2006 ROGALAND: 1K rm. Blikshavn, Karmøy 1.9* (F) (*A.Kvinnesland, O.K.Bjørnstad, F.M.Jacobsen, F.Steinkjellå).
MØRE OG ROMSDAL: 1K+ rm. Ona, Sandøy 2.10* (F) (*J.R.Gustad, K.O.Bøklepp, T.H.Hansen, C.Kamsvåg).
NORDLAND: 1K rm. Ystnes, Røst 25.9* (F) (*S.Baines, M.Eggen, G.Gundersen, M.Helberg).

(Eurasia østover fra Finland, overvintrer i India og Sri Lanka). Tre høstfunn på en sesongmessig typisk fordeling. Arten er tidligere påtruffet på høsten i perioden 15. august til 11. oktober. NSKF er for øvrig kjent med flere funn som ennå ikke er sendt inn til vurdering. Oppfordringen er herved gitt!

Åkersanger *Acrocephalus agricola* (0, 16, 1)

2006 ROGALAND: 2K+ rm. Smukkevatnet, Time 3.8* (F) (*B.Oddane, O.Djøseland, O.Undheim).

(Svartehavet til Sørvest-Sibir; overvintrer i India). Det tidligste definitive høstfunnet i Norge noensinne. Ett funn fra Hornøya i Finnmark 21.-22. juli 1999 (Mjøs & Solbakken 2001) er imidlertid vanskelig å «sette i bås». Også dette kan ha dreid seg om en fugl på «høsttrekk». Frem til årtusenskiftet hadde Lista i Vest-Agder nærmest monopol på denne arten. De siste årene er det imidlertid Rogaland som har stått for majoriteten. Antall funn av arten i Nord-Europa viser en markant stigende tendens, og mangelen på funn fra Vest-Agder de siste årene må tilskrives at ringmerking i takrørområder langt på vei ikke utføres lenger. Det tidligere nevnte funnet fra Hornøya er da også den eneste fuglen i Norge som har blitt oppdaget i felt.

Trostesanger *Acrocephalus arundinaceus* (8/9, 59, 1)

2006 ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Heigrestad, Eigersund 9.-18.6* (F) (J.Grønning m.fl.).

(Europa nord til Midt-Sverige, Sørvest- og Øst-Asia samt Nord-Afrika; overvintrer i Afrika). Kun ett funn i 2006 er lite, men kun to år kan vise til mer enn tre funn. På tross av få funn pr. år har det likevel bygget seg opp en analyserbar funnmasse på arten her til lands. Foruten et udatert funn fra Østfold i primo mai 1988 er 10. mai tidligste funndato (Lista fyr 1998 og Kvitsøy 2002). Frem til ca. 25. mai er det endagsfunn fra typiske trekklokalteter som dominerer funnmassen. Derfra og frem til begynnelsen av juli er det stabile syngende fugler fra hekkebiotoper som står for så godt som alle funn. Funntoppen våren sett under ett inntreffer i månedsskiftet mai/juni. Tre av fem fugler som er oppdaget i juli dreier seg om voksne fugler som har blitt fanget «tilfeldig» i forbindelse med ringmerking. Også fra høstsesongen er det ringmerkede fugler som står for så å si hele funnmassen. Samtlige sikkert bestemte ungfugler har blitt fanget inn for ringmerking i begynnelsen av september. Det seineste funnet fra Nes i Sør-Trøndelag (9. september 2002) er samtidig det nordligste funnet i landet. Geografisk fordeler funnene seg omtrent halvt om halvt mellom Sørøstlandet og Sørvestlandet. Det har aldri blitt observert syngende fugler langs kysten mellom Mandal i Vest-Agder og Grenland i Telemark. Det kan derfor være nærliggende å tenke seg at fuglene som opptrer i Norge kommer fra to forskjellige populasjoner, kontinentale og svenske bestander. Fra det begrensede gjenfunnsmaterialet som finnes på ringmerkede fugler er det imidlertid vanskelig å trekke noen

Østlig svartstrupe *Saxicola torquatus maurus*/stejnegeri fra Ona i september 2006. Til sammen tre fugler tilhørende den østlige underartsgruppen ble observert i løpet av måneden. Alle var, i likhet med denne fuglen, hanner. Foto: Frank Grønningseter.

sikre konklusjoner. En fugl ringmerket på Lista i mai 1987 ble gjenfunnet ved Hornborgasjön i Sverige i juni samme år. En syngende fugl som ble innfanget for kontroll ved Fredrikstad i juni 2000 viste seg å ha blitt ringmerket som reirunge i Hornborgasjön to år tidligere. I tillegg ble en syngende hann ringmerket på Jæren i juni 1999 kontrollert på Lista i mai og juni 2000 (Bakken m.fl. 2006).

Sultansanger *Sylvia crassirostris* (0, 1, 1)

2006 SØR-TRØNDELAG: 2K ♂ rm. Halten 12.8-9.9* (F, V, DNA) (*F.Falkenberg, *M.Myklebust, K.Hellandsjø, S.Prestøy, A.Winnem, T.Reinsborg, T.Sørhuus m.fl.).

(Sørøst-Europa, Midtøsten og øst til nordlige deler av Pakistan; overvintrer i subtropisk Afrika, sør på den arabiske halvøy og i India). I likhet med Norges første funn av arten fra Sula i oktober 2004, kom også årets funn svært overraskende. Så vidt NSKF kjenner til er de to norske funnene de eneste fra Nord-Europa. At det bare skulle gå to år mellom de to funnene og begge ble gjort i samme kommune er ikke mindre enn utrolig. Sultansangeren ble tidligere regnet som en underart av mestersanger *S. hortensis*. Fra Storbritannia foreligger det et funn av denne arten, mens ytterligere fire funn av ubestemte mester-/sultansangere er under revurdering for om mulig å fastslå artstilhørighet (Fraser m.fl.

2007). Mestersanger er også påtruffet i Nederland, mens ingen av artene i dette artsparret er påtruffet i andre nordiske land.

Rødstrupesanger *Sylvia cantillans* (2, 58, 3)

2006 TELEMAR: 2K ♀ rm. Jomfruland, Kragerø 4.5* (F) (T.Holtskog).
ROGALAND: 2K+ ♂ Utsira, Utsira 9.5 (G. Mobakken).

(Sør-Europa, Vest-Tyrkia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Nord- og Vest-Afrika).

Individer som viste karakterene til nominatunderarten *cantillans* (0, 1, 1)

2006 ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Nese, Klepp 6.5* (F) (*M.Eggen, B.Dømbe m.fl.).

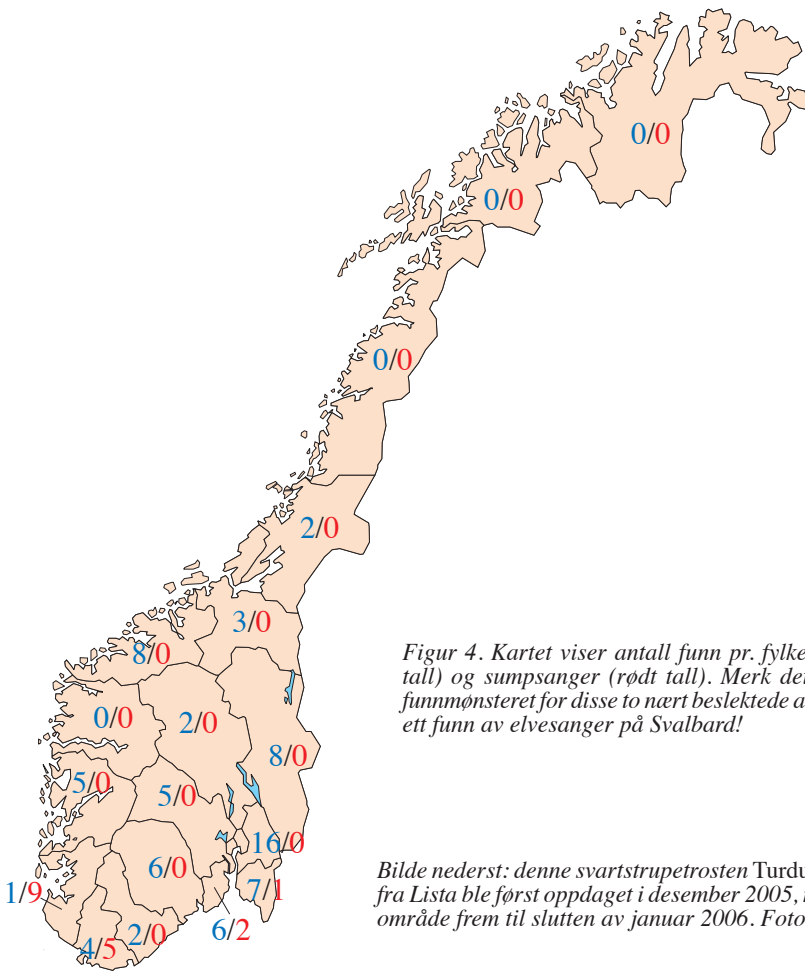
(Iberiske halvøy til Italia). Alle tre funnene ble gjort i forbindelse med et massivt nedfall av Afrika-trekkere. Hele Sør-Norge var dekket av en varmfront med tilhørende varme sørøstlige vinder. Det samme værsystemet brakte også med seg to markpiplerker, to rødtoppfuglekonger og en pungmeis. Altså typiske forhold for sørlige arter på forlenget vårtrekk. Totalt 57 av de norske funnene dreier seg om vårfunn i perioden 22. april til 13. juni. Mediandatoen på våren for denne røde, hvite og blågrå arten faller passende nok på selveste 17. mai. Til sammenlikning er det kun gjort seks høstfunn. Årets fugl fra Klepp er kun den andre som har blitt sikkert bestemt til nominatunderarten. I tillegg finnes det fra tidligere ett funn av den østlige underarten *albistriata*. Nominatunderarten står trolig likevel for majoriteten av de norske funnene. De fleste utfargede hanner av arten bør være mulig å underartsbestemme og NSKF oppfordrer alle til å dokumentere og beskrive utbredelse og fargenyanse på den røde undersiden.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides* (2, 65/69, 3)

2002 NORDLAND: 2K+ rm. Laukvik, Vågan 26.6-4.7* (F) (F.Sortland).

2006 TELEMAR: 2K+ ♂ sy. Jomfruland, Kragerø 5.6* (F) (*B.Kjellemyr, J.Cleve, T.E.Silsand, R.Solvang m.fl.).
ROGALAND: 1K rm. Reve, Klepp 19.8* (F) (M.Kersbergen m.fl.).
MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Ona, Sandøy 14.8* (F) (*J.R.Gustad, K.O.Bøklepp, F.Grønningseter, T.H.Hansen, C.Kamsvåg).

(Nordøst-Europa og Asia; overvintrer i Pakistan, India og Indokina). Arten er bare påtruffet

Figur 4. Kartet viser antall funn pr. fylke for elvesanger (blått tall) og sumpsanger (rødt tall). Merk det markant forskjellige funnmønsteret for disse to nært beslektede artene. I tillegg kommer ett funn av elvesanger på Svalbard!

Bilde nederst: denne svartstrupetrostet *Turdus ruficollis atrogularis* fra Lista ble først oppdaget i desember 2005, men holdt seg i samme område frem til slutten av januar 2006. Foto: Gunnar Gundersen.

én gang tidligere i både Møre og Romsdal og i Nordland. Fuglen fra Laukvik i Vesterålen er det nordligste funnet i Norge hittil. Junifunn av syngende hanner og ringmerkjingsfunn eller feltobservasjoner særlig på øyer på Vestlandet i siste halvdel av august og i begynnelsen av september er normen, årets funnmasse avviker ikke mye fra denne.

Lappsanger *Phylloscopus borealis* (–, 73/89 (etter 1988), 6/12)

2006 ROGALAND: 1K rm. Merkeskogen, Utsira 26.8* (F) (*J.Austevik, A.Grimby m.fl.). TROMS: 2 sy. ♂♂ + 4 juv. Indre Valen, Kvænangen 9.-14.7 & 30.7-1.8* (F) (K.O. Jacobsen). FINNMARK: 2 par Strand, Sør-Varanger 24.6-1.7* (F) (*K.S.Olsen, *T.A.Olsen, V.Bunes, Ø.W.Johannessen, H.Stenersen m.fl.). 2K+ ♂ Ødevasskoia, Øvre Pasvik, Sør-Varanger 25.6 (*K.S.Olsen, T.A.Olsen).

(Nordlige Fennoskandia øst til Alaska; overvintrer i Sørøst-Asia). Etter å ha vært på NSKFs rapporteringsliste siden 1989 blir 2006 det siste året der funn av lappsanger skal sendes inn til den nasjonale komiteen for vurdering. Lappsangeren har en meget begrenset regulær forekomst i Norge. Hoveddelen av hekkebestanden finnes i Sør-Varanger kommune i Finnmark. Av de totalt 79 funnene som er gjort i rapporteringsperioden dreier ikke mindre enn 64 seg om fugler på hekkeplasser i denne ene kommunen. I tillegg påtreffes arten på hekkeplass spredt i andre kommuner i indre Troms (fire funn) og Finnmark (to funn). Manglende observatørdekning og dårlig rapportering fra andre områder må nok også ta noe av skylden for Sør-Varangers dominerende posisjon. To funn fra Nordland (5. juni 1995 og 11. juni 1999) kan også dreie seg om fugler på hekkeplass, men de tidlige funndatoene gjør det imidlertid vanskelig å utelukke at det ikke like godt dreide seg om fugler på vårtrekk. Et funn av en ikke aldersbestemt fugl fra Vardø 18. juli 1993 lar seg heller ikke plassere i noen bestemt kategori med noen grad av sikkerhet. I løpet av de 18 årene arten har stått på NSKFs rapporteringsliste er det kun gjort seks funn av lappsanger i Sør-Norge. Av disse er fire gjort på høsten i perioden 12. august til 7. oktober. De to siste funnene fra Sør-Norge (Utsira 6. juli 1992 og 20. juni 1997) klassifiseres trolig best som forlenget vårtrekk. Flere syngende hanner på samme lokalitet har blitt regnet som separate funn jf. Solbakken m.fl. (2003). Denne tellemåten har imidlertid ikke blitt gjennomført konsekvent i alle

tidligere NSKF-rapporter. En gjennomgang av den totale funnmassen har derfor ført til at antall funn er oppjustert i forhold til Olsen & Mjøltnes (2007). Selv om arten ikke lenger skal rapporteres til NSKF fra og med 2007, er komiteen fortsatt svært interessert i å motta rapporter på funn i perioden 1989 til 2006 som ikke har blitt sendt inn tidligere. Funn fra og med 2007 skal rapporteres til de respektive LRSK, og vil bli oppsummert i NFKFs årsrapporter.

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus* (14, 148, 4)

2006 ROGALAND: 1K+ rm. Utsira, Utsira 16.10* (F) (*Ø.B.Nilsen, M.Eggen m.fl.). 1K+ Beiningen, Karmøy 16.-17.10* (F) (F.Steinkjellå). HORDALAND: 1K+ Vassivarvatnet, Fedje 15.10 (*O.Heggøy, E.N.Adolfson). SØR-TRØNDELAGE: 1K+ rm. Titran, Frøya 7.-11.10* (F) (*T.Gimnes, H.M.Høiby, M.Myklebust, Ø.Aas, E.Sæter m.fl.).

(Sentral-, Øst- og Sør-Asia; overvintrer i Sørøst-Asia). Fuglekongesangeren er blant de «vanligste» sjeldne fuglene i Norge. Likevel fortsetter arten å vise store fluktasjoner mellom sesongene. Forrige toppår var 2003 da 25 individer ble observert. De fire funnene fra 2006 kom innenfor artens forventede funntopp, typisk nok med det nordligste funnet en ukes tid før fuglene begynte å vise seg i Sør-Norge. Merk at funntotalen er oppjustert med én på grunn av feil i Olsen & Mjøltnes (2007).

Viersanger *Phylloscopus schwarzi* (0, 10, 1)

2006 ROGALAND: 1K+ Utsira, Utsira 10.-11.10* (F) (*Ø.Hagen, F.Kræmer, C.Lie, F.Steinkjellå m.fl.).

(Asia i et bånd fra Altai til Stillehavet, samt nordlige Mongolia og deler av nordøstre Kina; overvintrer i Sørøst-Asia). Første funn siden 27. september 2001 da en fugl ble observert på samme øy. Utsira står med dette med fem funn av arten, noe som utgjør nesten halvparten av den norske funnmassen. Årets fugl var samtidig den første som ble sett over mer enn én dag. Dette er kanskje ikke til å undres over ettersom syv av de tidligere funnene dreier seg om fugler som er fanget inn i forbindelse med ringmerking. Faktisk er det kun på Utsira at det er gjort feltobservasjoner av denne arten her til lands! Samtlige norske funn er gjort innenfor perioden 27. september til 31. oktober, hvorav alle utenom de to på ekstre-

mumsdatoene er gjort i tidagersperioden 2. til 11. oktober. Det skulle dermed ikke være tvil om verken tid eller sted for de som ønsker å se denne sibirske arten her i Norge.

Rødtoppfuglekonge *Regulus ignicapilla* (10, 46, 3)

- 2004 VEST-AGDER: 1K+ ♂ rm. Øie, Kvinesdal 22.10* (F) (*J.E.Røer, J.M.Abrahamsen, M.Eggen, P.S.Ranke).
- 2006 TELEMARK: 2K+ ♀ rm. Jomfruland, Kragerø 8.5* (F) (*T.Holtskog, B.Kleppe, I.Høibo).
- ROGALAND: 2K+ ♂ rm. Merkeskogen, Utsira 6.5* (J.Austevik m.fl.). 1K+ Kvernaland, Klepp 14.10* (F) (Ø.Stangeland).

(Europa, Midtøsten, Nord-Afrika; overvintrer i Sør- og Vest-Europa samt Nordvest-Afrika). Tre funn i 2006 er over gjennomsnittet. Arten har vist en meget jevn forekomst i løpet av de 40 årene som har gått siden førstefunnet på Akerøya i Østfold 20. mai 1967. På tross av økt forekomst i våre naboland og økt ornitologisk aktivitet i Norge ses det knapt flere rødtoppfuglekonger i landet nå enn på begynnelsen av 1970-tallet. Bortsett fra 2000 har arten vært årvisst siden 1991. Likevel ses bare noen få fugler hvert år. Kun 1988 (5 funn) og 1994 (6 funn) kan vise til høyere årstotal enn 2006. Forekomsten i Norge er jevnt fordelt med 27 vårfunn i perioden 28. mars til 4. juni og 29 høstfunn i perioden 22. september til 3. november. I tillegg kommer tre desemberfunn, alle fra Rogaland. Arten er påvist i kystnære områder fra svenskegrensen til Fedje i Hordaland. På Sørøstlandet utgjør vårfunn to tredeler av materialet, mens høstfunnene dominerer på Vestlandet (Rogaland og Hordaland). Fra disse fylkene finnes det kun to vårfunn, men hele 13 høstfunn. I tillegg kommer de nevnte vinterfunnene fra Rogaland. Vest-Agder, lengst sør i Norge, har like mange vår- og høstfunn.

Pungmeis *Remiz pendulinus* (0, 11/19, 1)

- 2006 ROGALAND: 2K+ ♂ Søylandsvatnet, Hå 10.5-11.6* (F) (*G.Gundersen, *T.A.Olsen, M.Eggen, H.Hveding m.fl.).

(Europa nord til Danmark og Sverige og videre i et bredt belte øst til Kina). Årets funn er det tredje på denne lokaliteten, hvor også Norges første vellykkede hekking fant sted i 1990 (Olsen & Mjølsnes 2007). Ellers er det kun ved Slevdalsvann på Lista, hvor Norges andre vellykkede hekking fant sted i 1991, og Borrevannet i Vestfold at

arten er observert mer enn én gang. Begge disse lokalitetene har to funn av arten. Hannen ved Søylandsvatnet i 2006 bygde minst én reirpung, men lyktes ikke å tiltrekke seg en hunn. Samme skjebne led også en hann som bygde minst tre reirpunger på Øra i Fredrikstad i 1989. Siden den hannen var første funnet av pungmeis i Norge er det kanskje ikke til å undres over at det var tynt besatt med hunnfugler i området. De tolv norske funnene fordeler seg med seks i perioden 1989 til 1991 og fem fra 2000 til 2006. Det eneste funnet som ikke faller innenfor disse to periodene var en syngende hann ved Borrevannet fra 21. mai til 10. juni 1994.

Rosenvarsler *Lanius minor* (2, 22, 3)

- 2006 ØSTFOLD: 2K+ ♂ Norum/Berg, Råde 4.6* (F) (*T.O.Stakkeland, J.O.Stakkeland m.fl.).
- ROGALAND: 2K+ ♂ Utsira, Utsira 12.-14.6* (F) (*G.Mobakken m.fl.).
- HORDALAND: 2K+ ♂ Kvåle, Voss 20.8* (F) (*O.Heggøy, J.O.Sagerøy).

(Øst- og Sør-Europa, vestlige Asia; overvintrer i Sør-Afrika). Aldri før har mer enn to rosenvarsler blitt sett i Norge i løpet av et år. Tre funn i løpet av 2006 er således ny årsrekord. Samtidig er dette femte året på rad med rosenvarsler i Norge. Rosenvarsler er påtruffet her til lands i perioden mellom 15. mai og 4. oktober. Funnene er spredt utover uten noe klart skille mellom vår- og høstfunn. Likevel skiller juni og august seg ut som de beste månedene. Årets tre funn passer sånn sett fint inn i funnmønsteret. For øvrig første funn i Hordaland.

Hvitpannevarsler *Lanius nubicus* (0, 0, 1)

- 2006 ROGALAND: 2K ♀ Utsira, Utsira 2.-15.10* (F) (*O.Vervik m.fl.).

(Balkan via østre Middelhavs-området til vestre Iran; overvintrer i Øst-Afrika mellom Sahara og ekvator). Ny art for landet. Fuglen kom på dagen ett år etter forrige førstefunn innenfor *Lanius*-slekten. Den gang var det en brunvarsler *Lanius cristatus* som ble funnet på samme øy. Det skulle være unødvendig å nevne at hvitpannevarsleren vakte stor begeistring blant både fastboende og tilreisende observatører på Utsira da den ble funnet midt i «bombeuka». Hvitpannevarsler var om mulig et enda mer oppsiktsvekkende funn enn brunvarsleren fra 2005 ettersom arten er ytterst sjelden også i det øvrige Nord-Europa. Frem til og med 2006 er det kun gjort to funn i

Fuglekongesanger Phylloscopus proregulus innfanget for ringmerking på Titran, Sør-Trøndelag. En av bare fire fugler i Norge i 2006. Foto: Magne Myklebust.

Rødstrupesanger Sylvia cantillans tilhørende nominatunderarten. Den rødrosa fargen på undersiden som strekker seg langt nedover flankene skiller cantillans fra den østlige underarten albistriata. Foto: Christian Tiller.

Lappsangeren *Phylloscopus borealis* er tatt ut av NSKFs rapporteringsliste fra og med 2007. Den viktigste grunnen til dette er at arten har en fast hekkebestand i de indre delene av Troms og Finnmark. Denne familien er fotografert i Kvænangen i Troms. Foto: Karl-Otto Jacobsen.

Viersanger *Phylloscopus schwarzi* fra Utsira i oktober. Den sagnomsuste øya står for nærmere halvparten av de norske funnene av arten. Foto: Frank Steinkjellå.

Norges andre sultansanger *Sylvia crassirostris* ble fanget på Halten i Sør-Trøndelag i august 2006. Utrolig nok bare få mil fra *Sula* der førstefunnet ble gjort i 2004. Fuglen ble gjenfanget (bildet) 3. september 2006. Foto: Frode Falkenberg.

Storbritannia (oktober 2004 og november 2006) (Fraser m.fl. 2007), ett i Sverige (oktober 1984) og ett i Finland (oktober 1982) (SOF 2003). Samtlige av disse har vært ungfugler. Fuglen fra Utsira oppviste en noe spesiell fjærdrakt og var lenge gjenstand for diskusjon omkring kjønns- og aldersbestemmelse. Til slutt kom det likevel til enighet om at fuglen, noe uventet, var en 2K hunn. Dette førstefunnet omtales nærmere av Eggen & Bunes (2007).

Rosenstær *Sturnus roseus* (24/28, 150/155, 9)
 2002 NORDLAND: 2 2K+ Røstlandet, Røst 21.-22.7* (F) (S.Baines).
 2005 ROGALAND: 1K Austrheim, Utsira 30.9 (*J.L.Hals, G.Mobakken m.fl.).
 2006 TELEMARK: 1K Jomfruland, Kragerø 16.9* (F) (*S.Sannes, P.A.Åsheim).
 VEST-AGDER: 1K div. lok. Lista, Farsund 24.9-10.12* (F) (*G.Grimmsby, V.Bunes, B.Fuldseth, T.A.Olsen m.fl.).
 ROGALAND: 2K+ Utsira, Utsira 31.8-1.9* (F) (*J.K.Ness, A.Grimmsby, G.Mobakken).
 1K Skare, Utsira 26.9* (F) (J.R.Asbjørnsen).
 1K Tengesdal, Bjerkreim 28.9-1.10* (F) (J.Grønning).
 1K Utsira, Utsira 14.-18.10* (F) (*A.Mæland, M.Eggen m.fl.).
 HORDALAND: 1K Turøy, Fjell 14.10* (F) (J.Opsal).
 SOGN OG FJORDANE: 1K Bulandet, Askvoll 1.-14.10* (F) (*B.O.Tveit, A.Gullberg, P.Gylseth, M.Klann).
 NORDLAND: 1K Røstlandet, Røst 24.9-4.10* (F) (S.Baines m.fl.).

(Sørøst-Europa, Sørvest-Asia; overvintrer fra India sør til Sri Lanka). Ytterligere to fugler fra invasjonsåret 2002 bringer rekorden opp i 36 funn av 38 individer. Fuglen fra Lista i 2006 er den mest stabile noensinne, men det kan ikke utelukkes at mer enn ett individ var involvert. Mangel på overlappende datoer gjør likevel at alle observasjonene fra området i perioden fra september til desember regnes som samme fugl. Ni funn i løpet av rapportåret er omtrent på gjennomsnittet for de siste ti årene. Kun én voksen fugl er imidlertid mindre enn det som har vært normalen i samme periode.

Gulirisk *Serinus serinus* (3/4, 31/33, 3)

2006 OSLO: 2K+ ♂ Nordre Gravlund, Oslo 23.-26.5* (F) (S.Dahle m.fl.).
 VESTFOLD: 2K+ ♀ Vallø, Tønsberg 21.6 (A. Hangård).
 VEST-AGDER: 2K+ ♂ Gimlemoen, Kristiansand 26.-30.5* (F) (*P.Knutson, C.Tiller m.fl.).

(Kontinentale Europa, Tyrkia og Nordvest-Afrika). Man må tilbake til 1997 for å finne et år med like mange funn av arten i Norge. Kun 1987 med tre funn av fire individer og 1995 med fire funn kan vise til en høyere årstotal enn 2006. Gulirisk har vist en nokså stabil forekomst siden midten av 1980-tallet og har med unntak av 2003 vært årlig siden 1993. Noen markert økning i forekomsten de siste 20 årene er imidlertid ikke mulig å spore. Samme mønster finnes også hos arter som trostesanger og rødtoppfuglekonge. Alle disse artene har liknende utbredelse på det europeiske kontinentet og en nokså ensartet forekomst i Norge. Likevel viser de få tegn til å kunne etablere seg mer fast i Norge. I sørlige deler av Sverige er alle disse artene i fremgang, så det skulle være mulighet for at vi etter hvert kan oppleve en økning også her til lands.

Polarsisik *Carduelis hornemanni*

Individer som viste karakterene til underarten *hornemanni* (3, 13/15, 6/10)

2006 ROGALAND: 1K+ Pedleneset, Utsira 4.10* (F) (R.Olsen, O.Skimmeland m.fl.).
 NORDLAND: 5 1K+ Røstlandet, Røst 22.9* (F) (*T.E.Kristiansen, S.Baines, M.Eggen, E.Ween). 1K rm. Røstlandet, Røst 22.9* (F) (*T.E.Kristiansen, S.Baines, M.Eggen, E.Ween). 1K rm. Røstlandet, Røst 22.-30.9* (F) (*T.E.Kristiansen, G.Gundersen, M.Helberg, K.M.Torland). 1K rm. Røstlandet, Røst 26.-30.9* (F) (*T.E.Kristiansen, G.Gundersen, M.Helberg, K.M.Torland). 1K rm. Røstlandet, Røst 2.-6.10* (F) (*M.Eggen, H.Eggen, J.Stenersen).

(Grønland). Forekomsten på Røst i månedsskiftet september/oktober er mildt sagt uoversiktlig. Totalt fire forskjellige fugler ble fanget og ringmerket i denne perioden, hhv. 22. september (to individer), 26. september og 2. oktober. Flere av disse ble også sett de påfølgende dagene. Den 22. september ble det også fotografert en flokk på fem andre fugler på øya. Av observatørene er det angitt at opptil 15 fugler ble observert rundt omkring på Røstlandet i perioden. Det er imidlertid kun de forannevnte ni fuglene som er dokumentert og sendt inn til behandling. NSKF behandler derfor årets forekomst på Røstlandet som fem funn av ni fugler. Med fuglen fra Utsira samme høst blir 2006 et rekordår for underarten i Norge. Med totalt 18 funn av 23 individer i løpet av de siste årene er det ikke tvil om at denne underarten forekommer regelmessig på øyer langs vestlandskysten i september og oktober. NSKF ønsker også å motta rapporter

på antatte *hornemanni* som kun er observert i felt under den forutsetning at de er dokumentert med foto eller utfyllende beskrivelse. Rapportene bør også inneholde detaljer rundt evt. samtidig forekomst av nordiske polar- og gråsisiker. Ved masseforekomster slik som på Røst høsten 2006 er det sterkt ønskelig at rapportørene selv gir sin egen detaljerte vurdering av hvor mange fugler som var involvert.

Svarthetteparula *Dendroica striata* (0, 0, 1)
2006 ROGALAND: 1K ♂ Reve, Klepp 2.-12.11*
(F) (F.Kræmer m.fl.).

(Østlige Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika). Ny art for landet. Svarthetteparula er den mest regelmessig forekommende representanten for de amerikanske parulaene i Europa. Det var derfor ikke helt uventet at en fugl skulle dukke opp her i landet. For eksempel er det gjort 36 og 13 funn i hhv. Storbritannia og Island frem til og med 2006. Arten er også påtruffet i blant annet Irland og Frankrike, mens både Danmark og Azorene fikk sitt første funn i oktober 2006. Her i Norge ser det ut til at Rogaland har tatt monopol på parulaer. Fra tidligere er de eneste representantene fra denne slekten i Norge en myrteparula *Dendroica coronata* fra Utsira i oktober 1996 og en ovnparula *Seiurus aurocapilla* fra Karmøy i oktober 2003. Til sammen er det påtruffet 24 individer av 15 forskjellige arter nearktiske spurvefugler i Norge pr. 2006. Rogaland står for 11 av disse individene, fordelt på syv forskjellige arter. I motsetning til de to tidligere parulaene som er observert i Norge viste årets svarthetteparula seg å være meget stabil og gledet tilreisende fra hele landet med sin 11 dager lange tilstedeværelse. Fuglen kunne aldersbestemmes på den lyse nesten utstrekte undersiden. Kjønnsbestemmelsen er gjort på grunnlag av formen på de hvite tegningene ytterst på stjerten. Omstendighetene rundt funnet er beskrevet av Kræmer (2007).

Sibirspurv *Emberiza aureola* (8/13, 29, 2)
2006 ROGALAND: 1K/♀ Utsira, Utsira 18.8
(G.Mobakken). 1K Ydstebøhavn, Kvitsøy
2.-4.9 (*T.A.Olsen, K.Bekkeli, H.Hveding
m.fl.).

(Nordøst-Europa gjennom Nord-Asia; overvintrer i India og Sørøst-Asia). To funn i 2006 er gledelig for denne arten som har vist en sterkt fallende forekomst siden årtusensskiftet. Første funn ble gjort i Øvre Pasvik i Finnmark 5. juli

1966. Allerede dagen etterpå kom neste funn, denne gangen i Tydal i Sør-Trøndelag. Etter dette økte forekomsten jevnt frem til 1980-tallet. At forekomsten holdt seg på samme nivå på 1990-tallet må trolig tilskrives økt ornitologisk aktivitet. Fra og med 2000 er det kun gjort fire funn inkludert årets to. Sibirspurven spredte seg vestover på 1800-tallet og begynte å hekke i Finland på 1920-tallet. Her fortsatte bestanden å øke frem til 1980-tallet da anslagsvis 150-200 par hekket. Etter dette har arten hatt en dramatisk tilbakegang og ved begynnelsen av det nye årtuset hekket kun en håndfull par i Finland (SOF 2003). Sammenhengen mellom den finske hekkebestanden og forekomsten i Norge blir enda tydeligere hvis man ser på den sesongvise forekomsten her til lands. Frem til og med 1980-tallet ble det gjort like mange vår- og sommerfunn som høstfunn. Fra og med 1991 har det imidlertid kun blitt gjort ett sommerfunn sammenlignet med 16 høstfunn. Det faktum at ni av elleve sommerfunn (12. juni til 24. juli) stammer fra Trøndelag og nordover gir ytterligere støtte til at dette dreide seg om utløpere fra den finske bestanden. Et par med fire nyutflydde unger i Øvre Pasvik i juli 1967 dreide seg sannsynligvis om Norges første og eneste hekkefunn, selv om det ikke kan utelukkes at hekkingen hadde foregått like utenfor landets grenser (Gjershaug m.fl. 1994). Til sammenligning er 24 av 26 høstfunn i perioden 13. august til 5. oktober gjort på Sørvestlandet. Disse høstfunnene kan like gjerne dreie seg om fugler langt østfra som fra de nærmeste hekkeområdene. De eneste to norske funnene som ikke faller innenfor disse to periodene er en voksen hann fra Store Færder, Vestfold 17. mai 1966 og en 1K hann Hellkås, Telemark 28. november til 4. desember 2004.

Svarthodespurv *Emberiza melanocephala* (4, 13, 1)
2006 ROGALAND: 2K+ ♂ Varen, Utsira 7.8* (F)
(E.Sande).

(Sør-Europa vest til Italia, Tyrkia og øst til Det kaspiske hav). Svarthodespurven har hatt en forbløffende evne til å unngå de tradisjonelle «bombelokalitetene» i Norge. For en kortfattet oppsummering av artens forekomst her i landet henvises det til artskommentaren for svarthodespurv i Mjølssnes m.fl. (2006). Merk dog at det angitte septemberfunnet i denne kommentaren har blitt rettet til 16. august (Solbakken m.fl. 2003). Halvparten av observasjonene her i landet har blitt gjort i siste halvdel av juni og

Pungmeis Remiz pendulinus fra Søylandsvatnet på Jæren i mai 2006. På tross av iherdig innsats klarte denne hannen ikke å tiltrekke seg en make. Foto: Gunnar Gundersen.

Med ni funn var 2006 et normalår for rosenstær Sturnus roseus. Alle ni funnene ble, i likhet med denne fuglen fra Utsira i oktober, gjort i løpet av høsten. Foto: Gunnar Gundersen.

Gulrisk Serinus serinus fra Nordre Gravlund i Oslo. Det er ikke alltid man må reise til forblåste utposter for å få oppleve sjeldne fugler. Foto: Tore Vang.

Polarsisik Carduelis hornemanni av den vestlige nominatunderarten hornemanni viste en sterk opptreden på Røst høsten 2006. Her en fugl som ble fanget for ringmerking i slutten av september. Foto: Thor-Edgar Kristiansen.

begynnelsen av juli. En liten høststopp begynner også å skille seg ut ettersom årets funn blir det fjerde i perioden 4. til 16. august.

Ubestemt svarthode-/brunhodespurv *Emberiza melanocephala/bruniceps* (0, 2, 1)

- 2000 NORDLAND: 1K rm. Myken, Rødøy 14.10* (F) (T.S.Lundberg).
2006 ROGALAND: 2K+ ♀ Utsira, Utsira 15.-18.6 (*G.Mobakken, E.Sande).

Fuglen fra Utsira i 2006 var fremdeles i tilnærmet juvenil drakt. Mest sannsynlig dreier dette seg derfor om en 2K-fugl. Sikker identifikasjon av unge svarthode- og brunhodespurver er meget utfordrende. På tross av at fuglen fra Myken ble innfanget og fotografert i hånd har det ikke latt seg gjøre å sikkert bestemme den til en av de to artene. For sikkert å bestemme fugler i denne drakten må fuglen dokumenteres fra alle vinkler og fortrinnsvis innfanges slik at biometri av nebb og vinger kan innsamlles.

Kornspurv *Emberiza calandra* (11/12 (etter 1940), 36/42, 6/11)

- 2005 VEST-AGDER: 2K+ Nordhassel, Farsund 15.5 (B.O.Tveit).
2006 VESTFOLD: 2K+ ♂ sy. Borrevannet, Horten 25.-27.5* (F) (*H.Johansen m.fl.).
VEST-AGDER: 2K+ Gunnarsmyr, Farsund 19.5* (F) (*H.Eggen, V.Bunes, M.Eggen, H.Hveding, T.A.Olsen m.fl.). 2K+ Kjerkevågen, Lindesnes 30.5* (F) (T.E.Høgås).
ROGALAND: 2K+ Utsira, Utsira 21.4-2.5* (F) (*G.Mobakken m.fl.). 2K+ Skeie, Klepp 3.-6.6* (F) (*Ø.Egeland, F.Kræmer m.fl.). 3 ad + 3 juv. Sele, Klepp 23.7-26.8* (F) (*E.Frantzen, *L.Frantzen, E.N.Adolfsen, L.O.Eliassen m.fl.).

(Vestlige Eurasia nord til Sør-Sverige og Danmark, Nord-Afrika). Etter å ha vist en positiv utvikling de siste årene fikk vi i 2006 oppleve et særdeles gledelig hekkefunn på Jæren. Et par gjorde et mislykket hekkforsøk på Lista i 2003 (Olsen 2004), men det ble fuglene på Sele som stod for Norges første vellykkede hekking siden 1939. Minst tre voksne fugler ble observert i området fra 23. juli. Vellykket hekking kunne konstateres samme dag i form av varslende fugl med mat i nebbet. Det er noe uklart hvor mange unger som vokste opp, men tre ungfugler ble observert i hvert fall den 15. august. Siste observasjonsdag var 26. august da tre fugler av ukjent alder ble observert. Det er også gledelig

å registrere at Vestfold fikk sitt første funn siden 1995. Totalt seks funn av elleve individer er den høyeste årssummen som er registrert i nyere tid.

Funn i kategori C

Arter som i utgangspunktet enten er forvillet eller satt ut, men som i dag reproducerer i vill tilstand i Europa og opprettholder fritlevende bestander uten behov for supplerende utsettinger.

Records in category C (*Released or escaped species which have established a self-supporting breeding population in their own country; including birds coming from a category C population of another country (with the species not breeding in their own country)*).

Niland *Alopothen aegyptiaca* (0, 3, 2)

- 2005 NORD-TRØNDELAGE: 2K+ Fiborg & Alnesfjæra, Levanger 27.4-2.5* (F) (M.Vang m.fl.).
2006 ROGALAND: 2K+ Orrevatnet & Ergavatnet, Klepp 17.-18.1* (F) (*M.Dagsland, Ø.Egeland, K.R.Mjøltnes m.fl.). 2K+ Tjøsvollvatnet, Karmøy 3.5* (F) (*T.O.Vedø, F.Steinkjellå). 2K+ div. lok. Jæren, Hå, Klepp & Sola 7.5-2.9* (F) (M.Dagsland, T.A.Olsen, E.Ween m.fl.).

(Afrika, og en betydelig fritlevende forvillet bestand i Nord-Europa). Fuglen fra 2005 anses å være trolig samme som den som tidligere er godkjent fra Hedmark 21.-22. april (Olsen & Mjøltnes 2007). Årets funn er de første fra Rogaland. Fuglen fra Karmøy i begynnelsen av mai regnes som trolig samme som den som senere tilbrakte nesten fire måneder på Jæren. De tidligere tre funnene har alle kommet i forbindelse med vårtrekket av kortnebbgjess. De to funnene fra Rogaland skiller seg dermed noe fra den tidligere funnmassen. Arten har imidlertid vist en økende forekomst blant annet i Jylland i Danmark og disse funnene var således ikke uventet. Alle funnene som presenteres her antas å stamme fra de forvillede bestandene på kontinentet og henføres dermed til kategori C.

Stivhaleand *Oxyura jamaicensis* (0, 49/62, 1)

- 2006 NORDLAND: 2K+ ♂ Salvannet, Herøy 27.6 (P.Shimmings).

(Nord- og Sør-Amerika, med en betydelig fritt-

levende bestand i England). I takt med tiltakene for å redusere den forvillede bestanden i England holder funnmengden i Norge seg på et lavere nivå enn på 80- og 90-tallet. Som kjent regnes de fuglene som blir observert her til lands for å stamme fra denne populasjonen. Det er derfor noe overraskende at Nordland (14 funn) og Nord-Trøndelag (syv funn) er de fylkene nest etter Rogaland som har flest funn av arten. Kan det tenkes at noen av de fuglene som påtreffes i Norge har en annen opprinnelse enn Storbritannia?

Funn i kategori D

Funn av arter hvor det er vanskelig eller umulig å bedømme om fuglen er en rømling eller har nådd landet ved egen hjelp fra naturlige utbredelsesområder. Det ene kan være like sannsynlig som det andre.

Records in category D. *Every species unless it is almost certainly a genuine vagrant (in which case it enters Cat. A), or almost certainly an escape from captivity (Cat. E).*

Hjelmfiskand *Lophodytes cucullatus* (0, 6, 1)
2006 NORD-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ Barsjøen, Verdal 17.5* (F) (*I.J.Indahl, A.Indahl, B.Indahl m.fl.).

(Nord-Amerika). Fuglen var ikke ringmerket og bar heller ikke preg av opphold i fangenskap. På grunn av at arten er vanlig i fangenskap i Europa plasseres funnet likevel i kategori D.

Gråhodespurv *Emberiza spodocephala* (0, 1, 0)
2005 ROGALAND: 2K ♀ rm. Reve, Klepp 18.7* (F) (*M.Kersbergen, L.O.Eliassen, K.R. Mjølsnes m.fl.).

(Sør- og Sørøst-Sibir, Kina, Japan). Fra tidligere er det godkjent ett funn i kategori A, en 1K hann Titran, Sør-Trøndelag 2. oktober 1999. Gråhodespurv er kjent som burfugl i Europa, om enn i små mengder. Fuglen fra Reve ble nøye undersøkt i hånd og viste ingen skader, unormal fjærslitasje eller andre tegn til fortid i fangenskap. Likevel er 18. juli en svært uventet dato for en østsibirsk art. Det bør likevel nevnes at det finnes funn fra Nordvest-Europa av arter som brunfluesnapper og østsanger av underarten

plumbeitarsus fra samme måned. Alt i alt er det NSKFs vurdering at det er like sannsynlig at fuglen har kommet fra de naturlige utbredelsesområdene som at den har rømt fra fangenskap. Ut fra denne vurderingen er funnet plassert i kategori D. Det skal også nevnes at en hann gråhodespurv som ble fanget på Helgoland i Tyskland i juli 2006 er plassert i kategori D av den tyske sjeldenhetskomiteen.

Funn i kategori E

Funn av arter/individer som regnes som rømlinger. I praksis vil dette si arter som ikke har noe etablert funnmønster i Europa, men er vanlige burfugler eller individer som viser tegn på å komme fra fangenskap (skader i fjærdrakten o.l.).

Records in category E (*Escapes from captivity*)

Hjelmfiskand *Lophodytes cucullatus* (0, 1, 1)
2006 ROGALAND: 2K+ ♀ Orrevatnet, Klepp 17.-21.4* (F) (*M.Eggen, C.Tiller, E.Ween m.fl.).

(Nord-Amerika). En hunn hjelmfiskand hadde rømt fra en oppdretter i nærheten av Orrevatnet kort tid i forveien før denne fuglen dukket opp. NSKF har vurdert funnet slik at det er overveiende sannsynlig at fuglen i Orrevatnet er identisk med den rømte fuglen.

Hybrider

Hybrids

Hybrid amerikakrikkand *Anas carolinensis* x **krikkand** *A. crecca* (0, 4, 2)

2006 SØR-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ Glåmos, Røros 30.4* (F) (K.Aa.Solbakken, M.Vang).
NORD-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ Fiborgtangen, Levanger 22.-23.4* (F) (*T.Sørhuus, A.Sørhuus).

Hybrid rødfotand *Anas rubripes* x **stokkand** *A. platyrhynchos* (0, 1, 0)

2006 MØREOGROMSDAL: 2K+ ♀ Syltørene, Sur-nadal 3.-23.10 (*O.Bakken, T.O.Nordvik).

Norges første svarthetteparula Dendroica striata dukket opp ved Reve på Jæren i begynnelsen av november. Dette er den tredje av de nordamerikanske parula-artene som er påtruffet i Norge. Foto: Fredrik Kræmer.

Sommeren 2006 fikk vi oppleve et svært gledelig hekkefunn av kornspurv Emberiza calandra på Sele på Jæren. Denne fuglen er imidlertid fotografert på Lista i mai. Foto: Vegard Bunes.

Samme fugl som tidligere godkjent fra samme område høstene 2003 til 2005 (Olsen & Mjølshes 2007).

Hybrid blåvingeand *Anas discors* x skjæand *A. clypeata* (0, 1, 1)

- 2003 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ ♂ Åheim, Vanylven 7.-9.6* (F) (*E.Grønningsæter, S.Sætre).
- 2006 VEST-AGDER: 2K+ ♂ Lista fyr, Farsund 31.7-5.8* (F) (*M.Eggen, *H.Eggen, B.Dømbe, O.Heggøy m.fl.).

Revurderinger

Re-examinations

Tartarsanger *Hippolais caligata* (0, 10, 0)

- 1989 ROGALAND: 1K+ rm. Orrevatnet, Klepp 27.8* (F) (*T.Berg, *O.Bryne, *G.Kristensen, M.Dagsland, H.Fisketjønn, T.Tysse).
- 1994 SØR-TRØNDELAGE: 1K+ rm. Storfosna, Ørland 2.10* (F) (Ø.R.Størkersen, M.Myklebust m.fl.).
- 1996 ROGALAND: 1K+ Utsira, Utsira 22.10 (*G.Mobakken m.fl.).
- 1997 ROGALAND: 1K rm. Mydland, Sokndal 19.8* (F) (G.Krone, S.Mydland, B.E.Paulsen). 1K+ Gravplassen, Utsira 29. & 31.8* (F) (*A.Klovning, *G.Mobakken, A.Grimbsby, H.Hansen, H.Nordvik).
- 1998 ROGALAND: 1K rm. Reve, Klepp 6.10* (F) (*M.Eggen, L.O.Eliassen, S.Hobberstad, M.Kersbergen m.fl.).
- 1999 VEST-AGDER: 2K+ ♂ sy. Slevdalsvann, Farsund 13.6 (*K.Olsen, *G.Gundersen, *N.H.Lorentzen, T.A.Andersen, P.K.Slagsvold). 1K rm. Slevdalsvann, Farsund 26.9* (F) (*N.H.Lorentzen, J.E.Røer m.fl.).
- 2003 SØR-TRØNDELAGE: 1K+ rm. Nes, Bjugn 11.9* (F) (*H.E.Ring, *M.Venås, G.Dybvik, K.Koteng).
- 2005 ROGALAND: 2K+ rm. Reve, Klepp 9., 14. & 16.8* (F) (*M.Kersbergen, K.Gudmestad, K.R.Mjølshes m.fl.).

(Nordvest-Russland og videre øst til Mongolia og sør til Iran; overvintret i India). Funnene fra 1998, 2003 og 2005 var allerede godkjent som tilhørende *caligata* før revurderingsprosessen startet. Fuglen fra Lista i juni 1999 har tidligere vært underkjent, men har blitt godkjent på grunnlag av en ny og mer detaljert beskrivelse. Øvrige funn har tidligere vært godkjent som «dvergspott-

tesanger» av ukjent underart. Fra våre naboland finnes det 11 funn i Sverige (Strid 2007), tre funn i Danmark (Amstrup m.fl. 2005) og hele 105 funn i Storbritannia (Fraser m.fl. 2007). I Finland har arten etablert en liten hekkebestand og arten er fremdeles i økning her. En fortsatt økning i antall funn i Norge virker derfor sannsynlig. Sikker identifikasjon av tartarsanger, ramasanger og bleksanger krever gode observasjonsforhold, solid dokumentering og en utførlig beskrivelse av så vel utseende som oppførsel. Om mulig bør fuglen fanges inn slik at biometriske mål kan tas. For identifikasjonsmessige tips, se blant annet Svensson (2001, 2003), Small (2002) og Aalto & Dernjatin (2006).

Ramasanger *Hippolais rama* (0, 2, 0)

- 1983 ROGALAND: 2K+ rm. Forus, Stavanger 11.9* (F) (O.Runde, J.Tonstad).
- 1997 VEST-AGDER: 2K+ rm. Mønstermyr, Flekkefjord 20.9* (F) (*G.Grimbsby, A.Grimbsby, K.Grimbsby, R.A.Grimbsby, T.Grimbsby, B.O.Tobiassen).

(Steppeområder fra Kaspihavet og østover til Mongolia, mot sør gjennom Iran til den Persiske gulf; overvintret hovedsakelig i India). Fuglen fra Rogaland var tidligere godkjent som «dvergspottesanger» av ukjent underart, mens fuglen fra Vest-Agder var godkjent som ubestemt ramasanger/bleksanger. Det innebærer at ramasanger for første gang inkluderes på Norgeslisten. Arten er sjelden også i det øvrige Nord-Europa. I Storbritannia er det gjort ni funn frem til og med 2006 (Rogers m.fl. 2004). Sverige har i likhet med Norge to godkjente funn (september 1995 og august 2002) (Strid 2006), mens Finland har ett funn fra oktober 1997 (BirdLife Suomi). I Danmark er ramasanger fremdeles ikke påtruffet med sikkerhet, men til gjengjeld er det, kanskje noe overraskende, gjort et funn på Island i september 2002 (Kolbeinsson m.fl. 2005). Arten er også påtruffet i Irland, Nederland og Tyskland. For tips til identifikasjon, se referansene under tartarsanger.

Ramasanger/bleksanger *Hippolais ramal pallida* (0, 1, 0)

- 1988 HORDALAND: 1K+ Herdlevær, Øygarden 11.9* (F) (*A.T.Mjøs, G.H.Syrstad).

Funnet dreier seg sannsynligvis om en bleksanger, men ramasanger kan ikke utelukkes med 100 % sikkerhet. Fuglen var tidligere godkjent

som Norges første bleksanger, men har fått endret kjennelse til ubestemt ramasanger/bleksanger. Denne kjennelsen blir stående etter revurderingsprosessen.

Tidligere godkjent som dvergspottesanger, underkjent etter revurdering:

- 1978 ROGALAND: 1K+ Utsira, Utsira 6.10.
1999 ROGALAND: 1K+ Utsira, Utsira 8.-9.10.

Eikesanger *Phylloscopus bonelli* (0, 4, 0)

- 1991 ROGALAND: 1K+ Orrevatnet, Klepp 6.10 (O.Bryne, G.Kristensen, S.Larsen).
1999 ROGALAND: 1K+ Herberg, Utsira 16.10* (F) (*J.K.Ness, T.W.Andersen m.fl.).
2003 ROGALAND: 1K+ Eigerøy fyr, Eigersund 15.-16.9* (F) (J.Grønning m.fl.).
2005 ROGALAND: 2K+ Herberg, Utsira 10.9* (F) (*A.O.Haram, *C.Tiller, A.Grimbsby, G.Mobakken, E.Sande).

(Sørvest- og Mellom-Europa, Nord-Afrika; overvintrer i nordvestre tropiske Afrika). Førstefunnet var tidligere godkjent som ubestemt «bonellisanger». De øvrige funnene var allerede godkjent som eikesanger før revurderingsprosessen startet. Fra våre naboland finnes det tre funn i Finland (BirdLife Suomi), tre funn i Sverige (Strid 2007), 13 funn i Danmark (netfugl.dk 2008) og hele 81 funn i Storbritannia (Fraser m.fl. 2007). Høstfunn er dominerende også i det øvrige Nord-Europa, men både Sverige, Danmark og Storbritannia kan også vise til funn fra våren. Pr. dags dato er sikker identifikasjon av eike- og furusanger avhengig av at lokkelyden høres og beskrives grundig. Ideelt sett bør man prøve å spille inn lokkelyden for objektiv dokumentering. Enkelte draktmessige kjennetegn kan imidlertid vise seg å være av stor verdi, se blant annet Occhiato (2007). For ytterligere identifikasjonsmessige tips, se blant annet Page (1999) og Svensson (2002).

Furusanger *Phylloscopus orientalis* (0, 2, 0)

- 2002 NORDLAND: 1K+ Røstlandet, Røst 21.-22.9* (F) (*M.Eggen, S.Baines).
2004 ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Kvassheim, Hå 8.-9.5* (F) (*K.R.Mjølshes, E.N.Adolfsen, M.Dagsland, F.Falkenberg, E.Mjaaland m.fl.).

(Sørøst-Europa; overvintrer i Øst-Afrika). Begge funnene var allerede godkjent som furusanger før revurderingsprosessen startet (Bunes & Solbakken 2004 og Mjølshes m.fl. 2006). Furusanger er betraktelig mer sjelden i Nord-Europa enn tvil-

lingarten eikesanger. Sverige har ett funn fra mai 1992 (Strid 2007), Finland har to funn (juni-juli 1997 & oktober 2004) (BirdLife Suomi), mens Storbritannia har fire godkjente funn. I Danmark er arten ennå ikke påtruffet. For tips til identifikasjon, se referansene under eikesanger.

Eikesanger/furusanger *Phylloscopus bonelli orientalis* (1, 2, 0)

- 1971 VESTFOLD: 2K+ rm. Svenner, Larvik 27.5* (F) (O.W.Røstad).
1980 VESTFOLD: 1K+ Mølen, Larvik 12.10 (T.Karlsen, G.Numme m.fl.).
1987 ROGALAND: 1K rm. Utsira, Utsira 30.9.-1.10* (F) (M.Kersbergen, Ø.R.Størkersen m.fl.).

Alle disse funnene har tidligere vært godkjent som bonellisanger av ukjent underart. NSKF har valgt å kun godkjenne de funnene der lokkelyden er utvetydig beskrevet til en spesifikk art. Fuglen fra Svenner var taus under hele observasjonen, men enkelte draktkarakterer kan imidlertid peke i retning furusanger. For funnet fra Mølen mangler beskrivelse og evt. andre sakspapirer i NSKFs arkiv. Inntil videre blir dette funnet stående som en ubestemt eike-/furusanger. Hvis noen sitter på opplysninger om dette funnet er NSKF svært interessert i å få høre om det. Fuglen fra Utsira var mest sannsynlig en furusanger, men lydbeskrivelsen er noe uklar og ikke tilstrekkelig detaljert til at funnet kunne godkjennes som landets første.

Tidligere godkjent som bonellisanger, trukket av hovedobservatør

- 1988 ROGALAND: 2K+ Utsira, Utsira 12.5* (F).

Funnet ble trukket av hovedobservatøren på grunn av at en blek (nordlig) løvsanger *Ph. trochilus* ikke kan utelukkes med 100 % sikkerhet. NSKF deler denne oppfatningen og funnet strykes fra den norske funnoversikten.

Snøspurv *Plectrophenax nivalis*

Individer som viste karakterene til underarten *vlasowae* (0, 0, 0)

- 1928 FINNMARK: 2K+ Nord-Varanger 8.5
1968 NORDLAND: 2K+ Bodøsjøen, Bodø 6.4

(Sibir fra Petchora til Wrangeløya og Anadyr; overvintrer på de russiske steppene vest til Ungarn og Romania). Disse to innsamlede eksemplarene har tidligere vært publisert som

de eneste norske funnene av denne underarten. Nominatunderarten utviser imidlertid en variasjon som gjør det vanskelig å utelukke ekstreme varianter av denne. Av mangel på klare indisier på spredning direkte fra den sibirske bestand til Nord-Norge er det derfor nærliggende å regne de to publiserte norske funn av *vasowae* (liksom andre vesteuropeiske funn) som individer med *vasowae*-karakterer i nordatlantiske bestander (dvs. *nivalis*). Underarten slettes derfor fra den norske listen.

Rettelser og tillegg

Corrections and amendments

Rettelser og tillegg til Olsen & Mjølunes (2007):

Amerikablesand *Anas americana*

2005 ROGALAND: Ad. ♂ Sømmevågen, Sola 20.3-9.4* (F) (*G.Kristensen, K.R.Mjølunes, O.Mo m.fl.).

Merk korrekt lokalitetsnavn.

Purpurhegre *Ardea purpurea*

I forrige årsrapport fra NSKF ble det oppgitt at det finnes åtte funn av purpurhegre i Norge. I denne summeren inngikk et funn fra 1974. Dette funnet anses imidlertid som tvilsomt og skulle ikke ha vært inkludert i den norske funnmassen. Riktig antall funn av purpurhegre i Norge er dermed syv.

Rubinstrupe *Luscinia calliope*

2005 ROGALAND: 1K ♀ rm. Merkeskogen, Utsira 6.10* (F) (*T.W.Andersen, *E.Frantzen, *Ø.B.Nilsen, K.R.Mjølunes m.fl.).

Uteglemt observatør lagt til i observatørlisten.

Henlagte saker

Shelved records

«Østlig gulerle» *Motacilla flava* spp.

2006 VEST-AGDER: 2K Nordhasselsanden, Farsund 1.-8.1* (F).

Se Mjølunes m.fl. (2006) for begrunnelse for at dette funnet er henlagt.

Sitronerle *Motacilla citreola*

2003 HORDALAND: 1K Tjeldstø, Øygarden 19.-21.9* (F).

Fuglen er trolig en hybrid mellom sitronerle og gulerle, men en grå «østlig» gulerle kan ikke utelukkes. Funnet henlegges derfor i påvente av ny kunnskap om variasjonen hos gulerle-underartene.

Møller *Sylvia curruca*

Individer som viste karakterene til «underarten» *blythi*

2006 SØR-TRØNDELAG: 1K+ rm. Nes, Bjugn 22.10* (F).

Se Jensen & Mjøs (1998) og Olsen & Mjølunes (2007) for begrunnelse for at dette funnet er henlagt.

Gråsisik *Carduelis flammea*

Individer som viste karakterene til underarten *rostrata*

2003 NORDLAND: 1K+ Røstlandet, Røst 29.9* (F).

Snøspurv *Plectrophenax nivalis*

Individer som viste karakterene til underarten *vasowae*

2000 TROMS: 7 3K+ og 2 2K ♂ rm. Tisnes, Tromsø 16.-24.4* (F).

Se under revurderinger for begrunnelse for denne henleggelsen.

Ikke godkjente saker

List of records not accepted

Sædgås *Anser fabalis*

Individer som viste karakterene til underarten *rossicus*

2006 VEST-AGDER: 2 ad. Sangvik, Søgne 16.1.

NSKF har valgt kun å behandle dokumenterte funn.

Hybrid blåvingeand *Anas discors* x *skjæand* *A. clypeata* fra Lista i august 2006. Fuglen ble først antatt å være en ren blåvingeand, men nebbform, mytemønster og kontrasterende hodetegninger er kjennetegn som stammer fra skjæand. Foto: Gunnar Gundersen.

Svartstrupe *Saxicola torquatus*, trolig av den kontinentale underarten *rubicola*. Denne fuglen fra Lista i mars 2003 viser mange likheter med østlige svartstruper tilhørende underartsgruppen *maurus/stejnegeri*. Innslag av mørke fjær i de øvre stjertdekkerne er imidlertid avgjørende for at fuglen ikke kan godkjennes som tilhørende denne underartsgruppen. Ved vårfunn av mistenkte hanner østlige svartstruper bør om mulig tegningene på undervingen dokumenteres. Foto: Gunnar Gundersen.

Norges første ramasanger Hippolais rama ble ringmerket på Forus i Rogaland i september 1983. Merk blant annet langt og tynt nebb, flat panne, utydlig overøyestripe bak øyet og lang stjern. Alle disse karakterene bidrar til å gi fuglen et Acrocephalus-lignende inntrykk. Foto: Olav Runde.

Tartarsanger Hippolais caligata ringmerket i Sokndal i Rogaland i august 1997. Sammenliknet med ramasanger har denne arten et kraftigere nebb, oftest med mørk markering ytterst på undernebbet. På dette bildet vises også den brede overøyestripa, det forholdsvis store øyet og de mer kontrasterende tertiærene godt. Foto: Ivar Sleveland.

Polargås *Branta hutchinsii*

2006 NORDLAND: 2K+ Tenna og Sør-Herøy, Herøy 5.5.

Balearlire *Puffinus mauretanicus*

1994 TELEMARK: 2K+ Jomfruland, Kragerø 21.3.

Tidligere underkjent funn, kjennelse opprettholdt.

Rørdrum *Botaurus stellaris*

2006 ØSTFOLD: Ad. Glombo brygge, Kråkerøy, Fredrikstad 29.1.

Purpurhegre *Ardea purpurea*

2006 AKERSHUS: 1K/2K Prestegården, Nittedal 9.6.

Stork *Ciconia ciconia*

2006 SØR-TRØNDELAGE: 2K+ Rognes, Midtre Gauldal 20.5.

Glente *Milvus milvus*

2006 AKERSHUS: 2K+ Ødegård søppeldeponi, Nes 4.7.
TELEMARK: 2K+ Jomfruland, Kragerø 30.3.
ROGALAND: 2K+ Undheim, Time 22.4.
2K+ Smukkevatnet, Time 7.5.

Ubestemt skrikørn *Aquila pomarina/clanga*

2002 VEST-AGDER: 1K Jåbekk, Mandal 9.9.

Rustsnipe *Tryngites subruficollis*

2006 VEST-AGDER: 1K+ Jølle, Farsund 25.9.

Kanadahettemåke *Larus philadelphia*

2004 NORD-TRØNDELAGE: 3K+ Storleiret, Frosta 14.2.

Smalnebbmåke *Larus genei*

2006 HORDALAND: 3K+ Skogsøy, Øygarden 8.5.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis*

2006 BUSKERUD: Ad. Linnestranda, Lier 6.5.
ROGALAND: 2K Obrestad, Hå 24.7.

Gulbeinmåke *Larus michahellis*

2004 SØR-TRØNDELAGE: Ad. Gjæsingen, Frøya 20.8* (F).

Rosenmåke *Rhodostethia rosea*

2006 TROMS: Ad. Futrikelv, Tromsø 14.9.

Klippedue *Columba livia*

2006 HAVOMRÅDENE S: 2 2K+ Ekofisk Complex, Nordsjøen 1.2.

Sitronerle *Motacilla citreola*

2006 ROGALAND: 1K Nærlandsstranda, Hå 30.9.

Svartstrupe *Saxicola torquatus*

Individer som viste karakterene til underartsgruppen *maurus/stejnegeri*

2003 VEST-AGDER: 2K+ ♂ Fuglevika, Farsund 31.3* (F).

Bildene viser en hann av underarten *rubicola*, trolig fra den sørlige delen av utbredelsesområdet.

Rødstrupesanger *Sylvia cantillans*

2006 ROGALAND: 2K+ ♀ Kvalvik, Utsira 6.5.

Gransanger *Phylloscopus collybita*

Individer som viste karakterene til underarten *tristis*

2004 SØR-TRØNDELAGE: 1K+ rm. Nes, Bjugn 6.10* (F).

Bildet viser en blek gransanger av antatt østlig opprinnelse. Slike fugler regnes ikke lenger som tilhørende underarten *tristis*.

Spettmeis *Sitta europea*

Individer som viste karakterene til underarten *asiatica*

1993 NORDLAND: 2K+ Aldersundet, Lurøy ca. 19.-21.5* (F).

Gulirisk *Serinus serinus*

2006 VEST-AGDER: 1K+ Lista fyr, Farsund 25.6.

Gråsisik *Carduelis flammea*

Individer som viste karakterene til underarten *rostrata*

2005 NORD-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ rm. Vikaleiret, Frosta 23.10* (F).

Summary

This is the 31st annual report from the Norwegian Rarities Committee (NSKF).

The majority of records treated here are from 2006, but some older records are also included. The Norwegian rarities committee follow advises given by the Taxonomic Advisory Committee (TAC) of the Association of European Record and Rarities Committees (AERC) on issues concerning taxonomy and nomenclature. The systematic list of accepted records is set out in the following system: (1) The bird's Norwegian name, (2) scientific name, (3) the numbers in brackets, e.g. (2, 30/32, 1), refers respectively to the (i) total number of records/total number of individuals up to and including 1974, (ii) total number of records/total number of individuals from 1975 (the foundation year of NSKF), except (iii) records/individuals in 2006, (4) any breeding, (5) year, (6) county, (7) number of individuals, age (1K = first calendar year etc.), sex (if known) and sometimes circumstances («rm» means that the bird was ringed), (8) site and municipality, (9) date, (10) * indicates if the record was complemented by positive evidence, and type of the evidence (F = photo, V = video-recorded, L = tape-recorded, DNA = DNA-analysis, D = found dead), (11) observers' names in brackets, main observer(s) is specified first and emphasized with *, (12) roughly gives the species' distribution and (13) comments concerning the records.

Species, subspecies and hybrids new to the Norwegian list:

With 245 accepted records presented in this report, 2006 was another good year for rare birds in Norway. A total of 42 accepted records from previous years complete the status of rare birds on the Norwegian list. There are five records presented that have been shelved. Also presented are 26 records that for some reason have not been accepted. All previous records of Booted Warbler *Hippolais caligata* ssp. and Bonelli's Warbler *Phylloscopus bonelli* ssp. have been reassessed following the recent split of these two species. The two formerly accepted records of Snow Bunting *Plectrophenax nivalis* of the subspecies *vlasowae* have also been reassessed based on new knowledge on the variation within the nominate subspecies.

Three new species to the Norwegian category A list are presented in this report. This brings the

official Norwegian list to 477 species. Included in this list are accepted records in category A-C. The new species in 2006 were Masked Shrike *Lanius nubicus* (Utsira, Rogaland 2nd to 15th October) and Blackpoll Warbler *Dendroica striata* (Reve, Rogaland 2nd to 12th November). In addition the first two Sykes's Warblers *Hippolais rama* (Forus, Rogaland 11th September 1983 and Mønstermyr, Vest-Agder 20th September 1997) were accepted during the reassessment of older records. A Red-necked Grebe *Podiceps grisegena* collected at Træna, Nordland 28th January 1949 has been accepted as the first Norwegian record of the *holboellii* subspecies. Two records of hybrid Blue-winged Teal *Anas discors* x Northern Shoveler *A. clypeata* (Åheim, Møre og Romsdal 7th – 9th June 2003 and Lista fyr, Vest-Agder 31st July – 5th August 2006) have also been accepted as the national first and second records.

General trends:

Record numbers for Norway was recorded for the following species during 2006: Great Bittern *Botaurus stellaris* (eight records), Black Kite *Milvus migrans* (nine records), Mediterranean Gull *Larus melanocephalus* (ten records), Citrine Wagtail *Motacilla citreola* (nine records) and Lesser Grey Shrike *Lanius minor* (three records). Also, 2006 saw the highest number (six records of eleven birds) for Corn Bunting in recent times, including the first successful breeding since 1939. Six records involving ten birds of Arctic Redpoll *Carduelis hornemanni* of the nominate subspecies was also an all time high.

Also published here are the 4th & 5th Egyptian Goose *Alopochen aegyptiaca* for Norway, 4th American Black Duck *Anas rubripes*, 3rd Pied-billed Grebe *Podilymbus podiceps*, 2nd Little Shearwater *Puffinus [assimilis] baroli*, 3rd Swinhoe's Storm-petrel *Oceanodroma monorhis*, 5th Collared Pratincole *Glareola pratincola*, 4th American Golden Plover *Pluvialis dominica*, 8th & 9th Bonaparte's Gull *Larus philadelphia*, 4th, 8th & 9th Yellow-legged Gull *Larus michahellis*, 10th & 11th Caspian Gull *Larus cachinnans*, 7th Gull-billed Tern *Sterna nilotica*, 4th Isabelline Wheatear *Oenanthe isabellina*, 2nd Eastern Orphean Warbler *Sylvia crassirostris* and 2nd Black-faced Bunting *Emberiza spodocephala* (cat. D).

Litteratur

- Aalto, T. & Dernjatin, P. 2006. Small *Hippolais*-warblers revisited – Booted and Sykes's Warblers. - *Alula* 12: 2-8.
- Amstrup, O., Sand Frisch, A., Hansen, T. H., Pedersen, K. & Thorup, K. 2005. Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2004. - *Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift* 99: 169-181.
- Amstrup, O., Sand Frisch, A., Hansen, T. H., Haaning Nielsen, H., Pedersen, K. & Thorup, K. 2006. Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2005. - *Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift* 100: 359-371.
- Bakken, V., Runde, O. & Tjørve, E. 2006. *Norsk RingmerkingsAtlas. Vol. 2*. Stavanger Museum, Stavanger.
- Bentsen, T. 2007. 2K gulbeinmåke fra Steinsvika, 01. mai. - *FeltOrnitologen* 5: 9-11.
- BirdLife Suomi 2008. URL: <http://www.birdlife.fi/english/rc/>
- Bretagnolle, V. & Lequette, B. 1990. Structural variation in the call of the Cory's Shearwater (*Calonectris diomedea*, Aves, Procellariidae). - *Ethology* 85: 313-323.
- Bunes, V. & Solbakken, K. Aa. 2004: Sjeldne fugler i Norge i 2002. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). - *Ornis Norvegica* 27: 4-47.
- Bønløkke, J., Madsen, J. J., Thorup, K., Pedersen, K. T., Bjerrum, M. & Rahbek, C. 2006. *Dansk Trækfugleatlas*. Forlaget Rhodos & Zoologisk museum. København.
- Collett, R. 1906. Om en Del for Norges Fauna nye Fugle (1895-1905). - *Christiania Videnskabs-Selskabs Forhandlinger* 1905. No. 10.
- Eggen, H. & Bunes, V. 2007. Hvitpannevarsler på Utsira! - *FeltOrnitologen* 5: 32-33.
- Eggen, M. 2007a. Eksklusiv japanstormsvale. - *FeltOrnitologen* 5: 26-27.
- Eggen, M. 2007b. Skjulte skatter i sivet – forekomst av rørdrum vinteren 2006. - *FeltOrnitologen* 5: 5-6.
- Erterius, D. 2005. A Scopoli's Shearwater off Sweden. - *Birding World* 18: 246.
- Forsman, D. & Peltomäki, J. 2007. Hybrids Between Pallid and Hen Harrier - A New Headache for Birders? - *Alula* 13: 178-182.
- Fraser, P. A. and the Rarities Committee. 2007. Report on rare birds in Great Britain in 2006. - *British Birds* 100: 694-754.
- Gantlett, S., Millington, R. & Harrap, S. 2002. Bird News December 2002. - *Birding World* 15: 487-494.
- Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. *Norsk fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening. Klæbu. 551 s.
- Granadeiro, J. P. 1993. Variation in measurements of Cory's Shearwater between populations and sexing by discriminant analysis. - *Ringing & Migration* 14: 103-112.
- Gutiérrez, R. 1998. Flight identification of Cory's and Scopoli's Shearwaters. - *Dutch Birding* 20: 216-225.
- Haftorn, S. 1971. *Norges fugler*. Universitetsforlaget. Oslo. 862 s.
- Harrop, A. H. J. 2002. The Ruddy Shelduck in Britain - A review. - *British Birds* 95: 123-128.
- Heidrich, P., Amengual, J. & Wink, M. 1998. Polygenetic relationships in Mediterranean and North Atlantic shearwaters (Aves: Procellariidae) based on nucleotide sequences of mtDNA. - *Biochemical & Systematic Ecology* 26: 145-170.
- Holling, M. and the Rare Breeding Birds Panel 2007. Non-native breeding birds in the United Kingdom in 2003, 2004 and 2005. - *British Birds* 100: 638-649.
- Howell, S. N. G. & Patteson, J. B. 2008. Variation in Cory's and Scopoli's Shearwaters. - *Alula* vol. 14 (1).
- Høyland, B. O., Heggland, H. & Mjøs, A. T. 2001. Sjeldne fugler i Norge i 1997 og 1998. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). - *Vår Fuglefauna supplement nr. 4 (2001)*: 4-31.
- Johnson, O. W. & Johnson, P. M. 2004. Morphometric features of Pacific and American Golden-Plovers with comments on field identification. - *Wader Study Group Bull.* 103: 42-49.
- Kehoe, C. 2006. Racial identification and assessment in Britain: A report from the RIACT subcommittee. - *British Birds* 99: 619-645.
- Kolbeinsson, Y., Þráinsson, G. & Pétursson, G. 2005. Sjaldgæfir fuglar á Íslandi 2002. - *Bliki* 26: 21-46.
- Kristensen, A. B., Amstrup, O., Ortvad, T. E. 2007. Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2006. - *Fugleåret* 1: 99-113.
- Kræmer, F. 2007. Historien om Norges første

- svarthetteparula. - *FeltOrnitologen* 5: 38-40.
- Mjølunes, K. R., Bunes, V. & Solbakken, K. Aa. 2005. Sjeldne fugler i Norge i 2003. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). - *Ornis Norvegica* 28: 4-50.
- Mjølunes, K. R., Bunes, V., Olsen, T. A. & Solbakken, K. Aa. 2006. Sjeldne fugler i Norge i 2004. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). - *Ornis Norvegica* 29: 68-109.
- Mjøs, A. T. 2002. Revurdering av eldre funn og endringer på den norske fuglelisten. - *Ornis Norvegica* 25: 64-92.
- Mjøs, A. T. & Solbakken, K. Aa. 2001. Sjeldne fugler i Norge 1999 og 2000. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). - *Ornis Norvegica* 24: 3-59.
- Netfugl.dk 2008. URL: <http://www.netfugl.dk/dklist.php>
- Occhiato, D. 2007. Western and Eastern Bonelli's Warblers in the field. - *Birding World* 20: 303-308.
- Olsen, K. M. & Larsson, H. 2004. *Gulls of Europe, Asia and North America*. Christopher Helm. London.
- Olsen, T. A. 2004. Er kornspurven på vei tilbake som hekkefugl på Lista? - *Piplerka* 34: 17-20.
- Olsen, T. A. 2005. Rovterne og Dvergterne – to nye X-arter. - *FeltOrnitologen* 3: 48-49.
- Olsen, T. A. & Mjølunes, K. R. 2007. Sjeldne fugler i Norge i 2005. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). - *Ornis Norvegica* 30: 68-115.
- Onley, D. & Scofield, P. 2007. *Albatrosses, Petrels and Shearwaters of the World*. Christopher Helm. London.
- Page, D. 1999. Identification of Bonelli's Warblers. - *British Birds* 92: 524-531.
- Randi, E., Spina, F. & Massa, B. 1989. Genetic variability in Cory's Shearwater (*Calonectris diomedea*). - *Auk* 106: 411-418.
- Rogers, M. J. and the Rarities Committee 2004. Report on rare birds in Great Britain in 2003. - *British Birds* 97: 558-625.
- Rogers, M. J. and the Rarities Committee 2005. Report on rare birds in Great Britain in 2004. - *British Birds* 98: 628-694.
- Small, B. 2002. Bill shapes of Booted & Sykes's Warblers. - *Birding World* 15: 170.
- Snow, D. W., Perrins, C. M. & Gillmor, R. 1998. *The Birds of the Western Palearctic. Concise Edition*. Oxford University Press.
- SOF 2003. *Sällsynta fåglar i Sverige*. 2. utg. Stockholm.
- Solbakken, K. Aa., Gullberg, A. & Mjøs, A. T. 2003. Sjeldne fugler i Norge i 2001. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). - *Ornis Norvegica* 26: 4-47.
- Strid, T. 2006. Fågelrapport 2005. *Fågelåret 2005*: 59-159. Stockholm.
- Strid, T. 2007. Fågelrapport 2006. *Fågelåret 2006*: 53-151. Stockholm.
- Svensson, L. 2001. Identification of Western and Eastern Olivaceous, Booted and Sykes's Warblers. - *Birding World* 14: 192-219.
- Svensson, L. 2002. Bergsångarens tvilling, olika arter – ändå rasande svårt. - *Vår Fågelvärld* 61: 7-14.
- Svensson, L. 2003. Hippolais update: identification of Booted Warbler and Sykes's Warbler. - *Birding World* 16: 470-474.
- Urquhart, E. & Bowley, A. 2002. *Stonechats – A guide to the Genus Saxicola*. Christopher Helm. London.
- Wrånes, R. E. 2007. Brakksvale i Finnmark. - *FeltOrnitologen* 5: 18-19.